

**Înalta Curte de Casație și Justiție
Completul de 5 judecători**

**Buletinul jurisprudenței
în materia răspunderii disciplinare
a judecătorilor și procurorilor**

Culegere de decizii pe anul 2019

**ISSN 2734 - 7192
ISSN-L 2734 - 7192**

LISTA ABREVIERILOR

C.proc.civ.	– Legea nr.134/2010 privind Codul de procedură civilă
C.proc.civ. 1865	– Codul de procedură civilă din 1865
CEDO	– Curtea Europeană a Drepturilor Omului
CJUE	– Curtea de Justiție a Uniunii Europene
Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor	– Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr. 328/2005
CSM	– Consiliul Superior al Magistraturii
DNA	– Direcția Națională Anticorupție
Legea nr.47/1992	– Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale
Legea nr.303/2004	– Legea nr.303/2004 privind statutul judecătorilor și procurorilor
Legea nr.304/2004	– Legea nr.304/2004 privind organizarea judiciară
Legea nr.317/2004	– Legea nr.317/2004 privind Consiliul Superior al Magistraturii
Regulamentul instanțelor judecătorești	– Regulamentul de ordine interioară al instanțelor judecătorești, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.1375/2015
Regulamentul parchetelor	- Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2.632/C/2014 - Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori a CSM nr.947/2019
Regulamentul de ordine interioară al DNA	– Regulamentul de ordine interioară al Direcției Naționale Anticorupție, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr.1643/2015
Regulamentul lucrărilor de inspecție	– Regulamentul privind normele pentru efectuarea lucrărilor de inspecție de către Inspekția Judiciară, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.1027/2012

Notă: Deciziile care au stat la baza întocmirii prezentei lucrări sunt publicate și pot fi consultate pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție, în [secțiunea de jurisprudență a Completului de 5 judecători](#).

CUPRINS

I. ABATERI DISCIPLINARE.....	9
Art.99 lit.a) Legea nr.303/2004: „manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu”	9
1. Calitatea legii. Claritatea și previzibilitatea normei.	9
2. Elemente circumstanțiale în analiza abaterii disciplinare.....	10
3. Judecător. Afirmatii și comentarii denigratoare și folosirea unui limbaj licențios și jignitor în mediul online.....	10
4. Judecător. Articol publicat în mediul online cu privire la o decizie a Curții Constituționale cuprinzând o exprimare neprincipială relativă la profilul moral și integritatea judecătorilor Curții Constituționale.	11
5. Procuror. Comportament inadecvat.	12
Art.99 lit.b) Legea nr.303/2004: „încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții privind judecătoria și procurorii”	13
1. Procuror. Participarea, în calitate de reprezentant al unității de parchet, într-o cauză de contencios administrativ.	13
2. Procuror. Consultații juridice.....	14
Art.99 lit.c) Legea nr.303/2004: „atitudinile nedemne în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, celălalt personal al instanței sau al parchetului în care funcționează, inspectori judiciari, avocați, experți, martori, justițiabili ori reprezentanții altor instituții”	15
1. Judecător. Comportament agresiv, apelative necolegiale cu referire la originea etnică și aspectul fizic, afirmații cu privire la activități neprincipiale desfășurate de colegi.....	15
2. Judecător. Atitudini nedemne ale judecătorului față de personalul instanței	15
Art.99 lit.g) Legea nr.303/2004: „nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea”	16
1. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.g) și art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004. Noțiunile de „dispoziție”, „procuror ierarhic superior” și „conducător al parchetului”	16
2. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.g) și art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004. Distincția dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior).	17
3. Procuror. Nerespectarea unui act cu caracter normativ aplicabil la nivelul Ministerului Public.....	17
4. Procuror. Nerespectarea unor dispoziții cuprinse într-o lege, care au fost preluate în regulament.....	18
5. Procuror. Legea nr.303/2004, ...	18
5. Procuror. Menționarea în sistemul ECRIS, ca soluționate, a unor dosare nesoluționate	19
Art.99 lit.h) Legea nr.303/2004: „nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile”	19

1. Termenul de exercitare a acțiunii disciplinare.....	19
2. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.....	20
3. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.....	20
4. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.....	21
5. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.....	22
5. Judecător. Nerespectarea duratei rezonabile a procedurii de cameră preliminară	23
6. Procuror. Nerespectarea termenului legal ori a termenului rezonabil de soluționare a cauzelor.	24
7. Procuror. Nerespectarea termenului legal ori a termenului rezonabil de soluționare a cauzelor.	25
8. Procuror. Soluționarea cu întârziere a lucrărilor. Factori obiectivi, iar nu motive imputabile magistratului.	25
Art.99 lit.j) Legea nr.303/2004: „nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații de aceeași natură de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, cu excepția celor de interes public, în condițiile legii”	26
1. Procuror. Comunicarea către apărătorii aleși ai învinuiților/inculpaților a informațiilor cu privire la fapta penală de a cărei comitere aceștia sunt suspecți/acuzați. Dreptul la apărare și dreptul la informare asupra conținutului acuzațiilor penale.	26
Art.99 lit. l) Legea nr.303/2004: „imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror”	27
1. Judecător. Abordarea judecătorului cauzei pentru a le aduce la cunoștință miza pe care litigiul o are pentru una dintre părțile cauzei	27
2. Procuror. Abordarea procurorului de caz în scopul de a dispune anumite măsuri într-un dosar.	28
Art.99 lit. m) Legea nr.303/2004: „nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”	29
1. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) și art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004. Noțiunile de „dispoziție”, „procuror ierarhic superior” și „conducător al parchetului”.	29
2. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) și art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004. Distincția dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior).	29
3. Judecător. Strigarea cauzei cu o întârziere de aproximativ o oră față de cea înscrisă pe lista de ședință	30
4. Procuror. Delegarea unui procuror să reprezinte unitatea de parchet într-o cauză de contencios administrativ având ca obiect ordinul de revocare din funcție a unui procuror.	31

5. Procuror. Exercițarea controlului asupra activității procurorilor din subordine de către un judecător care îndeplinește funcția de consilier al procurorului-șef	32
6. Procuror. Nerespectarea ordinului procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea de apel privind raportarea pe cale ierarhică a situației dosarelor mai vechi de 6 luni	33
7. Procuror. Nerespectarea dispozițiilor art.62 alin.(1) din Regulamentul lucrărilor de inspecție.	34
8. Procuror. Repartizarea dosarelor cu întârziere de către prim-procuror	35
9. Procuror. Distrugerea datelor obținute în urma supravegherii tehnice.....	36
Art.99 lit.ș) Legea nr.303/2004: „nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii”	37
1. Judecător. Nesocotirea efectului obligatoriu al considerentelor deciziei Curții Constituționale și deciziei pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unui recurs în interesul legii.	37
2. Procuror. Decizia Curții Constituționale prin care a fost dispusă o obligație în sarcina magistratului.	38
Art.99 lit.t) Legea nr.303/2004: „exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență”	39
1. Judecător. Refuzul de a semna încheierea de amânare a pronunțării.	39
2. Procuror. Distrugerea probelor obținute în temeiul măsurilor de supraveghere tehnică autorizate	40
3. Procuror. Obligația de informare cu privire la măsurile de supraveghere tehnică. Procurorul căruia îi incumbă obligația prevăzută de art.145 C.proc.pen.	40
II. ETAPELE PROCEDURII DISCIPLINARE.....	42
1. Etapele procedurii disciplinare: etapa administrativă, etapa administrativ-jurisdicțională, etapa judiciară.....	42
III. CERCETAREA DISCIPLINARĂ	43
1. Sesizarea Inspecției Judiciare cu aspecte care au făcut obiectul unor verificări anterioare.....	43
2. Suspendare din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare	43
3. Verificări prealabile. Termen de decădere.....	43
IV. PROCEDURA ADMINISTRATIV-JURISDICȚIONALĂ.....	44
1. Rezoluția de exercitare a acțiunii disciplinare. Natură juridică. Act întocmit într-o zi nelucrătoare. Sancțiunea nulității.....	44
2. Codul de procedură civilă. Compatibilitatea dispozițiilor Codului de procedură civilă cu procedura de soluționare a acțiunii disciplinare desfășurate în fața CSM.	44
2.1. Inaplicabilitatea dispozițiilor art.211 C.proc.civ. în procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM. Cvorumul necesar desfășurării lucrărilor CSM, ca instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare.	44
2.2. Aplicabilitatea dispozițiilor art.413 alin.(1) pct.1 C.proc.civ. în procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM.....	45
2.3. Inaplicabilitatea dispozițiilor art.509-513 C.proc.civ. în procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM.	46

3. Procedura desfășurată în fața CSM, ca instanță disciplinară. Natură juridică. Hotărârea instanței disciplinare - act administrativ-jurisdicțional.....	47
4. CSM. Instanță extrajudiciară, care îndeplinește o activitate administrativ-jurisdicțională.....	47
V. PROCEDURA JUDICIARĂ.....	49
1. CJUE. Cerere de sesizare cu o întrebare preliminară vizând interpretarea unor dispoziții din dreptul intern.	49
2. Hotărâre a Secției pentru judecători a CSM, prin care s-a dispus suspendarea analizării cererii de eliberare din funcție prin pensionare a judecătorului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare. Competență materială.	50
3. Contestație în anulare formulată împotriva unei hotărâri date în revizuire. Inadmisibilitate.	50
4. Contestație în anulare. Omisiunea instanței de recurs de a cerceta vreunul dintre motivele de casare.....	51
5. Suspendarea din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare. Contestație formulată în temeiul art.52 alin.(1 ¹) din Legea nr.317/2004.	52
5.1. CSM. Lipsa calității procesuale pasive.....	52
5.2. Obiectul și titularul sesizării prevăzute de art. 52 alin. (1 ¹) din Legea nr. 317/2004. Inadmisibilitatea contestației formulate de Inspekția Judiciară împotriva hotărârii pronunțate de CSM, prin care este respinsă măsura de suspendare din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare.	52
6. Hotărâre a Secției pentru procurori a CSM, prin care se dispune suspendarea din funcție a magistratului trimis în judecată pentru o infracțiune. Calea de atac. Instanța competentă.	53
7. Excepția de neconstituționalitate a art.51 alin. (3) din Legea nr.317/2004 invocată în cadrul recursului aflat pe rolul Completului de 5 judecători. Inadmisibilitate.....	54
8. Hotărâre judecătorească. Motivare. Jurisprudență CEDO.	54
9. Independența și imparțialitatea instanței. CEDO, Hotărârea din 9 ianuarie 2013, cauza Oleksandr Volkov împotriva Ucrainei.	55
10. Recursul în reglementarea art.51 alin.(3) din Legea nr.317/2004. Cale de atac devolutivă. Decizia Curții Constituționale nr.381/2018.....	56
11. Revizuire. Hotărâre pronunțată de CSM, ca instanță disciplinară. Inadmisibilitatea revizuirii reglementate de art.509-513 C.proc.civ.....	56
12. Revizuire. Condiția evocării fondului. Hotărâre prin care a fost respins recursul declarat împotriva unei hotărâri date în contestație în anulare.	57
13. Revizuire. Condiția evocării fondului. Hotărâre pronunțată în soluționarea unei contestații în anulare.	57
14. Revizuire. Condiția evocării fondului. Hotărâre pronunțată în soluționarea unei cereri de revizuire.	58
15. Revizuire. Critici care se circumscriu motivelor de contestație în anulare.	58
16. Revizuire. Înscriș doveditor. Decizia Curții Constituționale.	58

17. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Decizia Curții Constituționale nr.381/2018. Recursul reglementat de art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004. Cale devolutivă de atac.	59
18. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Decizia Curții Constituționale nr.685/2018.	60
19. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Decizie a Curții Constituționale pronunțate anterior datei la care a rămas definitivă hotărârea a cărei revizuire se solicită.	61
20. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Excepție de neconstituționalitate ridicată în altă cauză.	61
21. Revizuire. Art. 509 alin. (1) pct. 11 din C. proc. civ.. Excepția nulității absolute a deciziei atacate cu revizuire pentru nerespectarea normelor de ordine publică referitoare la constituirea instanței. Motiv de contestație în anulare. Inadmisibilitatea revizuirii.....	62

I. ABATERI DISCIPLINARE

Art.99 lit.a) Legea nr.303/2004: „manifestările care aduc atingere onoarei sau probității profesionale ori prestigiului justiției, săvârșite în exercitarea sau în afara exercitării atribuțiilor de serviciu”

1. Calitatea legii. Claritatea și previzibilitatea normei.

Legea nr.303/2004, art.99 lit. a)

Dispozițiile art.99 lit. a) din Legea nr. 303/2004 nu au caracter echivoc și nu sunt lipsite de claritate și previzibilitate.

Prin incriminarea, ca abatere disciplinară, a conduitei magistratului constând în manifestări care pot aduce atingere onoarei sau probității profesionale și, prin aceasta, prestigiului justiției, textul legal consacră, în fapt, respectarea obligației de rezervă, în accepțiunea de sinteză practică a principiilor generale ale deontologiei profesiei (independență, imparțialitate, integritate), care implică moderație și reținere în viața profesională, socială și privată.

Obligația de rezervă trebuie analizată și din perspectiva necesității ca magistratul să-și conformeze conduita în raport cu principiile morale și etice recunoscute ca atare de societate și să acționeze în toate împrejurările cu bună-credință, corectitudine și decență, fiind, practic, imposibil de enumerat într-un text toate faptele care pot fi de natură să încalce obligația de rezervă. Formularea folosită de legiuitorul român este în deplin acord cu cea utilizată în documentele internaționale care fac referire la integritatea magistratului, și anume: Principiile de la Bangalore, Declarația privind etica judiciară, adoptată la Londra, în anul 2010.

Prin Hotărârea din 24 mai 2007, pronunțată în Cauza Dragotoniou și Militaru-Pidhorni împotriva României (cererile nr. 77193/01 și 77196/01), cu referire și la Cauza Groppera Radio AG și alții împotriva Elveției din 28 martie 1990, Cauza Tolstoy Miloslavsky împotriva Regatului Unit al Marii Britanii din 13 iulie 1995, Cauza Cantoni împotriva Franței, Hotărârea din 15 noiembrie 1996, CEDO a statuat că însemnătatea noțiunii de previzibilitate depinde în mare măsură de domeniul pe care îl acoperă precum și de numărul și calitatea destinatarilor săi.

Instanța europeană a constatat că, din cauza principiului generalității legilor, conținutul acestora nu poate prezenta o precizie absolută, una dintre tehnicile tip de reglementare constând în recurgerea mai degrabă la categorii generale decât la liste exhaustive și că numeroase legi se folosesc de eficacitatea formulelor mai mult sau mai puțin vagi, pentru a evita o rigiditate excesivă și a se putea adapta la schimbările de situație, interpretarea și aplicarea unor asemenea texte depinzând de practică (Cauza Kokkinakis împotriva Greciei, Hotărârea din 25 mai 1993).

Astfel cum a reținut în mod explicit CEDO, funcția decizională acordată instanțelor servește tocmai pentru a îndepărta îndoielile ce ar putea exista în privința interpretării normelor, ținând cont de evoluțiile practicii cotidiene, cu condiția ca rezultatul să fie coerent cu substanța infracțiunii și evident previzibilă (Cauza S.W. împotriva Regatului Unit al Marii Britanii, Hotărârea din 22 noiembrie 1995).

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.128 din 27 mai 2019](#)

2. Elemente circumstanțiale în analiza abaterii disciplinare

Legea nr.303/2004, art.90, art.99 lit.a)
Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.17

În analiza condițiilor de angajare a răspunderii disciplinare pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) din Legea nr.303/2004, sunt avute în vedere următoarele elemente circumstanțiale:

(i) statutul profesional al judecătorilor și procurorilor impune responsabilitatea în menținerea imaginii și statutului magistratului și obligația de rezervă, ca îndatoriri profesionale;

(ii) natura specifică a funcției de magistrat și nevoia de a păstra demnitatea acesteia impun ca judecătorul să se comporte în așa fel încât să se asigure că în ochii unui observator rezonabil conduita sa este ireproșabilă, nu numai în exercitarea funcției, ci și în societate, în așa fel încât publicul să aibă încredere în integritatea corpului judiciar;

(iii) aflându-se permanent în atenția publică, datorită importanței activității sale, magistratul trebuie să accepte, în mod liber și de bunăvoie, anumite restricții personale, care nu îi sunt aplicabile cetățeanului obișnuit;

(iv) din interpretarea dispozițiilor art.90 din Legea nr.303/2004 și art.17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, rezultă că statutul profesional al magistratului implică, prin extinderea obligației de rezervă, îndatorirea de a avea o comportare corectă, demnă și rezervată, de natură a menține neștirbit prestigiul justiției;

(v) scopul urmărit prin procedura de angajare a răspunderii disciplinare în ipoteza nerespectării obligației de rezervă este unul legitim și constă în asigurarea imparțialității actului de justiție, urmărind „să elimine orice aparență de parțialitate și astfel să contribuie la promovarea încrederii pe care instanțele dintr-o societate democratică trebuie să o insufle populației” (Decizia Curții Constituționale nr. 711 din 27 octombrie 2015, pct. 31);

(vi) dreptul magistratului la liberă exprimare nu este negat, fiindu-i recunoscută acestuia posibilitatea de a-și expune propria părere în legătură cu evenimente care au capacitatea de a influența sistemul judiciar.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.128 din 27 mai 2019](#)

3. Judecător. Afirmații și comentarii denigratoare și folosirea unui limbaj licențios și jignitor în mediul online.

Legea nr.303/2004, art.90, art.99 lit.a), art.100 lit.e)

Prin incriminarea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) din Legea nr.303/2004, textul legal sancționează nerespectarea obligației de rezervă ce incumbă magistratului, ca sinteză practică a principiilor generale ale deontologiei profesiei (independență, imparțialitate, integritate) și care implică moderație și reținere în viața profesională, socială și privată.

În circumstanțele analizate, s-a reținut săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) din Legea nr.303/2004, în condițiile în care magistratul: (i) a publicat pe forumul judecătorilor aprecieri jignitoare referitoare la completul din care făcea parte, precum și comentarii neadecvate funcției; (ii) a formulat acuzații denigratoare și privind probitatea morală la adresa unui alt judecător, exprimate într-un limbaj licențios și jignitor atât în discuțiile directe

cu judecători din cadrul instanței, cât și în postările pe forumul judecătorilor; (iii) a postat afirmații neadecvate funcției pe rețeaua de socializare Facebook cu privire la judecătorii din cadrul instanței.

Prin conduita sa, magistratul a încălcat obligațiile impuse de art.90 din Legea nr. 303/2004, acțiunile sale conturând o atitudine neconformă standardelor impuse funcției și care au potențialul de a afecta imaginea instanței și de a aduce atingere onoarei și probității profesionale, prin scopul neechivoc de a aduce în spațiul public informații denigratoare sau potențial denigratoare cu privire la judecătorii și activitatea instanței.

În circumstanțele cauzei, în temeiul art.100 lit.e) din Legea nr.303/2004, a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „excluderea din magistratură”, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și c) din lege.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.26 din 4 februarie 2019](#)

4. Judecător. Articol publicat în mediul online cu privire la o decizie a Curții Constituționale cuprinzând o exprimare neprincipială relativă la profilul moral și integritatea judecătorilor Curții Constituționale.

Legea nr.303/2004, art.90, art.99 lit.a), art.100 lit.a)
Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.17
Principiile de bază ale independenței justiției, pct.1.2
Statutul Universal al Judecătorilor, art.3
Recomandarea R (94) 12 a Consiliului European, Principiul V pct. 2

În circumstanțele cauzei, s-a reținut că sunt îndeplinite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) din Legea nr.303/2004.

Sub aspectul laturii obiective, s-a reținut că judecătorul a publicat în mediul online, pe un site juridic, un articol în care a analizat conținutul unei decizii a Curții Constituționale, în cuprinsul căruia s-a exprimat de o manieră neprincipială, de natură a pune la îndoială profilul moral și integritatea judecătorilor Curții Constituționale, conduită ce contravine obligației de rezervă impuse magistraților în exercitarea libertății de exprimare, în considerarea statutului lor, obligație decelată din dispozițiile art.90 din Legea nr.303/2004, art.17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, pct.1.2 din Principiile de bază ale independenței justiției, art.3 din Statutul Universal al Judecătorilor, Principiul V pct. 2 din Recomandarea R (94) 12 a Consiliului European.

Deși exprimarea unor critici în sine este permisă tocmai în considerarea libertății de exprimare și cu expunerea unor argumente rezonabile, bazate pe aspecte concrete, factuale, totuși, în circumstanțele cauzei, a fost depășită limita acestei libertăți, întrucât: (i) în cuprinsul opiniei exprimate public, au fost folosite expresii și construcții lingvistice cu scopul neechivoc de a induce ideea că judecătorii Curții Constituționale reprezintă un instrument al unor interese de grup; (ii) modul concret de exprimare a fost de natură a afecta dreptul la imagine, onoare și reputație al persoanelor vizate, respectiv judecătorii Curții Constituționale, sugerându-se faptul că aceștia nu respectă legea, fiind subordonați unor interese politice; (iii) modalitatea în care judecătorul a înțeles să își exprime opinia a fost de natură a induce, fără dovezi, o percepție a unei conspirații împotriva statului de drept, care ar fi fost posibilă cu ajutorul Curții Constituționale, acreditând ideea unei fraude legislative; (iv) expresiile folosite în cuprinsul postării, prin semnificația dată de contextul în care au fost făcute, au susținut poziția publică clară și neechivocă exprimată de acesta, relativ la

evenimentele în desfășurare la acel moment; (v) afirmațiile judecătorului nu reprezintă judecăți de valoare, ci reprezintă simple alegeri denigratoare, nesustinite de argumente pertinente, care pun în discuție probitatea profesională și morală a judecătorilor Curții Constituționale; (vi) postarea articolului pe un site juridic îndeplinește exigența juridică privind „caracterul public” întrucât, pe de o parte, acest site este destinat accesului publicului larg și, pe de altă parte, articolul a fost publicat cu intenția de a fi adus la cunoștința persoanelor care accesau site-ul și a fost preluat în mass-media; (vii) judecătorul nu s-a limitat la prezentarea unor aspecte concrete referitoare la modul în care funcționează sistemul judiciar, ci a făcut aprecieri pur subiective, acuzatoare, ce au pus la îndoială competența profesională și integritatea judecătorilor Curții Constituționale.

Ceea ce i se reproșează judecătorului este modul în care a înțeles să-și afirme opiniile personale, într-o manieră de natură a rupe justul echilibru între dreptul fundamental al individului la respectarea libertății de exprimare și interesul legitim al unui stat democratic de a veghea ca funcția publică să se conformeze scopurilor enunțate în art.10 paragraful 2 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Sub aspectul laturii subiective, forma de vinovăție ce caracterizează abaterea disciplinară este cea a intenției indirecte. Prin modalitatea în care s-a manifestat, judecătorul a acceptat posibilitatea ca opinia exprimată să fie accesibilă și altor persoane, cu toate consecințele ce decurg din aceasta și, chiar dacă nu a urmărit prin acțiunile sale să afecteze probitatea profesională a judecătorilor Curții Constituționale, totuși a acceptat posibilitatea ca acest rezultat să se producă. Construcțiile lingvistice folosite și virulența mesajului exclud posibilitatea ca judecătorul să nu fi acceptat, chiar dacă nu a urmărit, afectarea probității profesionale a judecătorilor Curții Constituționale.

Urmarea produsă prin săvârșirea acestei abateri disciplinare constă în deteriorarea încrederii și a respectului opiniei publice față de funcția de magistrat, cu consecința afectării imaginii justiției, ca sistem și serviciu în apărarea ordinii de drept.

Pentru abaterea săvârșită, judecătorului i-a fost aplicată, în temeiul art.100 lit.a) din Legea nr.303/2004, sancțiunea disciplinară constând în „avertisment”.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.128 din 27 mai 2019](#)

5. Procuror. Comportament inadecvat.

Legea nr.303/2004, art.4 alin. (1), art.90, art.99 lit.a), art.100 lit.e)

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.17

Legea nr. 161/2003, art.104

Obligația magistratului de a avea un comportament demn, rezervat, de natură a menține neștirbit prestigiul justiției și de a respecta standardele de conduită prevăzute în mod expres în dispozițiile legale și regulamentare, naționale și internaționale, a căror cunoaștere și respectare este obligatorie, atât pe parcursul îndeplinirii atribuțiilor de serviciu, cât și în afara exercitării acestora, este cuprinsă în diverse acte normative: art.4 alin. (1) și art.90 din Legea nr. 303/2004, art. 17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și art. 104 din Legea nr. 161/2003, Declarația privind etica judiciară de la Londra (2010).

În circumstanțele cauzei, s-a reținut întrunirea elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.a) din Legea nr.303/2004, în condițiile în care procurorul, în afara exercitării atribuțiilor de serviciu, în cadrul discuției purtate la sediul parchetului cu o anumită persoană, în prezența unui avocat și a unui jurnalist, a adoptat un

comportament agresiv și a avut un ton ridicat, solicitând persoanei respective explicații cu privire la acuzele ce i-au fost aduse, respectiv lansarea unor zvonuri în sensul protejării unui primar cercetat pentru infracțiuni de corupție și a unor persoane de cetățenie rusă, presupus a fi implicate în desfășurarea unor activități infracționale. Acest comportament necorespunzător este de natură a aduce atingere onoarei, probității profesionale și prestigiului justiției.

În raport cu dispozițiile art. 100 din Legea nr. 303/2004, având în vedere abaterile disciplinare distincte săvârșite de procurorul cercetat disciplinar în diferite perioade de timp, care denotă caracterul repetitiv al încălcării normelor legale și regulamentare ce prevăd în sarcina magistratului obligațiile impuse de statutul și demnitatea funcției, diversitatea abaterilor săvârșite, gravitatea și consecințele acestora, precum și faptul că, în cadrul cercetărilor, magistratul a avut o poziție procesuală nesinceră, a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în excluderea din magistratură, prevăzută de art. 100 lit. e) din Legea nr. 303/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.90 din 8 aprilie 2019](#)

Art.99 lit.b) Legea nr.303/2004: „încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții privind judecătoria și procurorii”

1. Procuror. Participarea, în calitate de reprezentant al unității de parchet, într-o cauză de contencios administrativ.

C.proc.civ., art.92 alin.(2)

Legea nr.303/2004, art.10, art.99 lit.b) și m)

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.11 alin.(3)

Prin acțiunea disciplinară, procurorului i se impută încălcarea dispozițiilor art.10 alin.(3) din Legea nr.303/2004 și ale art.11 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, întrucât, la un termen de judecată în cadrul unui dosar de contencios administrativ – având ca obiect suspendarea executării ordinului de revocare din funcție a unui procuror – a precizat în fața instanței că nu se află în calitate de procuror, în sensul art.92 alin.(2) C.proc.civ., ci în calitate de reprezentant și mandatar al procurorului-șef, chemat în judecată în calitate de emitent al ordinului menționat.

Potrivit art.10 alin.(3) din Legea nr.303/2004, „Judecătorilor și procurorilor le este permis să pledeze, în condițiile prevăzute de lege, numai în cauzele lor personale, ale ascendenților și descendenților, ale soților, precum și ale persoanelor puse sub tutela sau curatela lor. Chiar și în asemenea situații însă judecătorilor și procurorilor nu le este îngăduit să se folosească de calitatea pe care o au pentru a influența soluția instanței de judecată sau a parchetului și trebuie să evite a se crea aparența că ar putea influența în orice fel soluția”.

Conform ar.11 alin.(3) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, „Judecătorilor și procurorilor le este interzis să intervină pentru soluționarea unor cereri, să pretindă ori să accepte rezolvarea intereselor personale sau ale membrilor familiei ori ale altor persoane, altfel decât în limita cadrului legal. Imixtiunea în activitatea altor judecători și procurori este interzisă”.

În circumstanțele cauzei, nu s-a reținut încălcarea de către procuror a regimului incompatibilităților și interdicțiilor impuse de lege, întrucât nu a acționat în calitate de

mandatar al procurorului-șef, ci în calitate de reprezentant al unității de parchet, ca instituție publică chemată în judecată pe calea contenciosului administrativ, fiind desemnată în acest sens.

Prin reprezentarea unității de parchet la cele două termene în litigiul menționat, procurorul nu a exercitat funcția de consilier juridic, pentru a se putea reține existența unei situații de incompatibilitate pentru exercitarea concomitentă a celor două funcții.

Circumstanțele cauzei reflectă un concurs de împrejurări care au condus la desemnarea procurorului să reprezinte unitatea de parchet în litigiul de contencios administrativ, însă fapta principală, constând în participarea procurorului la cele două termene din dosarul respectiv, au fost reținute în conținutul abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) teza a doua din Legea nr.303/2004.

Aspectele imputate procurorului din perspectiva abaterii reglementate de art.99 lit.b) din Legea nr.303/2004 reprezintă în realitate numai consecințe ale conduitei neconforme subsumate abaterii reglementate de art.99 lit.m) teza a doua din lege și reflectă, în ceea ce o privește pe pârâta procuror, incertitudinea cu privire la temeiul de drept în baza căruia asigura reprezentarea unității de parchet, lipsa de familiaritate cu specificul litigiilor de contencios administrativ, precum și încercarea de justificare a participării sale și de asigurare a unei reprezentări corespunzătoare a instituției în baza desemnării dispuse de procurorul-șef adjunct al parchetului.

Împrejurările de fapt – absența motivată atât a procurorului-șef, cât și a consilierului juridic – denotă finalmente intenția de a asigura reprezentarea unității de parchet în cauza de contencios administrativ, nefiind identificate elemente care să contureze o conduită de nerespectare a regimului incompatibilităților și interdicțiilor prevăzute de lege.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.69 din 18 martie 2019](#)

2. Procuror. Consultații juridice.

Legea nr. 51/1995, art. 3

Legea nr.303/2004, art. 10 alin. (2), art.99 lit.b)

Statutul profesiei de avocat, art. 89

În circumstanțele cauzei, s-a reținut că nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.b) din Legea nr.303/2004.

În raport cu dispozițiile art. 10 alin. (2) din Legea nr. 303/2004, art. 3 din Legea nr. 51/1995 pentru organizarea și exercitarea profesiei de avocat și art. 89 din Statutul profesiei de avocat, adoptat prin Hotărârea U.N.B.R. nr.64 din 3 decembrie 2011, simplele afirmații ale magistratului referitoare la posibilitatea legală pe care o are o persoană cercetată penal de a contesta soluția dispusă într-un dosar, la natura unor fapte sau la posibilitatea legală a sancționării martorului mincinos – fără o „analiză” juridică complexă cu privire la o anumită „problematică” – nu reprezintă o activitate specific avocațială, în forma „consultațiilor juridice”, în niciuna dintre variantele prevăzute de art. 89 din Statutul profesiei de avocat.

În situația în care unui magistrat i se solicită opinia cu privire la o problemă de drept, fără ca acesta să facă demersuri specifice profesiei de avocat, constând în acordarea de sfaturi juridice, elaborarea de strategii de apărare, formularea de cereri sau negocieri cu părțile etc., nu se încalcă interdicția prevăzută de art. 10 alin. (2) din Legea nr. 303/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.90 din 8 aprilie 2019](#)

Art.99 lit.c) Legea nr.303/2004: „atitudinile nedemne în timpul exercitării atribuțiilor de serviciu față de colegi, celălalt personal al instanței sau al parchetului în care funcționează, inspecitori judiciari, avocați, experți, martori, justițiabili ori reprezentanții altor instituții”

1. Judecător. Comportament agresiv, apelative necolegiale cu referire la originea etnică și aspectul fizic, afirmații cu privire la activități neprincipiale desfășurate de colegi

Legea nr. 161/2003, art.104

Legea nr.303/2004, art.4, art.99 lit.a) și c), art.100 lit.e)

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.17

În sarcina judecătorului a fost reținută săvârșirea abaterii disciplinare, pentru încălcarea obligațiilor impuse prin art. 104 din Legea nr. 161/2003, art. 4 din Legea nr. 303/2004 și art. 17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, în contextul conduitei reliefate de următoarele elemente: (i) comportament neadecvat și agresiv în completul de judecată din care făcea parte, în timpul ședințelor de judecată, când, în lipsa acordului președintelui de complet, a intervenit pe parcursul dezbaterilor, aspect ce a determinat refuzul colegilor de a mai face parte din același complet colegial; (ii) folosirea unui limbaj neadecvat față de un coleg judecător, căruia i se adresa cu apelative ce făceau referire la originea etnică și aspectul fizic; (iii) atitudinea necorespunzătoare față de doi judecători prin afirmații referitoare la activitățile „neprincipiale” din biroul în care își desfășoară activitatea, aspecte detaliate în mod explicit în două cereri de abținere pe care le-a formulat; incidentul relatat în motivarea declarațiilor de abținere a constituit obiectul unui articol-pamflet publicat în ediția online a unei publicații locale.

În circumstanțele cauzei, în temeiul art.100 lit.e) din Legea nr.303/2004, a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „excluderea din magistratură”, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. a) și c) din lege.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.26 din 4 februarie 2019](#)

2. Judecător. Atitudini nedemne ale judecătorului față de personalul instanței

Legea nr. 303/2004, art. 4, art. 99 lit. c) și lit.t) teza întâi,
art. 99¹ alin.(1), art.100 lit.b)

Legea nr. 161/2003, art. 104

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art. 17

Din interpretarea literală, sistematică și teleologică a dispozițiilor art.4 și art. 99 lit. c) din Legea nr. 303/2004, art. 104 din Legea nr. 161/2003 și art. 17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, rezultă că modelarea statutului disciplinar al magistraților, integrat statutului profesional al acestora, implică respectarea obligației de a avea o comportare corectă, demnă și rezervată, de natură a menține neștirbit prestigiul justiției, responsabilitatea în menținerea imaginii justiției și a statutului magistratului fiind o îndatorire profesională.

În cauză, s-a reținut săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.c) din Legea nr.303/2004, constând în atitudini nedemne ale judecătorului față de colegii judecători și față de personalul instanței, faptă conturată de următoarele elemente: atitudinea agresivă față de colegi; îmbrâncirea colegului de complet în văzul tuturor colegilor; afirmațiile nepotrivite făcute în timpul ședinței de judecată la adresa colegului de complet cu privire la modul de instrumentare a dosarului; formularea unor plângeri penale nefondate împotriva colegilor; apostrofarea președintelui instanței cu privire la îndeplinirea atribuțiilor specifice funcției de conducere; refuzul de a colabora; atitudinea imperativă față de personalul economic al instanței; atitudinea agresivă față de psihologul instanței.

În baza art. 100 lit. b) din Legea nr. 303/2004, judecătorului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu 10% pe o perioadă de 3 luni”, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) și t) prima ipoteză raportat la art. 99¹ alin.(1) din aceeași lege.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.242 din 4 noiembrie 2019](#)

Art.99 lit.g) Legea nr.303/2004: „nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea”

1. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.g) și art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004. Noțiunile de „dispoziție”, „procuror ierarhic superior” și „conducător al parchetului”.

Legea 303/2004, art. 99 lit. g) și lit. m)

Conform art.99 lit.g) și m) din Legea nr.303/2004:

„Art. 99. - Constituie abateri disciplinare:

g) nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea;

m) nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”.

Distincția pe care legiuitorul a făcut-o în prevederile art. 99 lit. g) și lit. m) din Legea nr. 304/2004 constă în faptul că noțiunea de procuror ierarhic cu care operează legiuitorul în dispozițiile art. 99 lit. g) este mai largă decât aceea de conducător al parchetului folosită în textul art. 99 lit. m) din Legea 303/2004.

Din interpretarea sistematică și gramaticală a dispozițiilor respective se desprinde concluzia potrivit căreia, în conținutul noțiunii de „dispoziție”, utilizat de legiuitor în textul art. 99 lit. g), intră deciziile de tip administrativ, date, în scris și în conformitate cu legea, de procurorii ierarhici, alții decât conducătorii de parchete, pentru această din urmă ipoteză existând o prevedere specială, în cuprinsul lit. m).

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.1 din 14 ianuarie 2019](#)

2. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.g) și art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004. Distincția dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior).

Legea 303/2004, art. 99 lit. g) și lit. m)

Conform art.99 lit.g) și m) din Legea nr.303/2004:

„Art. 99. - Constituie abateri disciplinare:

g) nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea;

m) nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”.

Abaterea reglementată de art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004 implică existența unei dispoziții scrise date de procurorul ierarhic superior, în virtutea principiului subordonării ierarhice, fără a distinge după cum dispoziția dată vizează chestiuni administrative ori judiciare, în timp ce abaterea disciplinară reglementată de art.99 lit.m) teza a doua din lege implică existența unor dispoziții legale și regulamentare prin care sunt stabilite obligații cu caracter administrativ în sarcina procurorilor.

Cu alte cuvinte, diferența dintre cele două abateri disciplinare rezidă și în faptul că abaterea de la lit.g) vizează ipoteza refuzului de aducere la îndeplinire a dispoziției procurorului ierarhic superior, scrisă și în conformitate cu legea, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua vizează ipoteza unei nerespectări nejustificate a unei obligații administrative, impuse printr-un act cu caracter normativ, respectiv legea sau regulamentul. Astfel, distincția necesară a fi făcută între cele două abateri este echivalentă distincției dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior). În același sens, abaterea de la lit.g) presupune o relație directă de subordonare între procurorul care emite dispoziția scrisă și procurorul căruia i se adresează dispoziția, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua presupune o relație de conformare a conduitei profesionale a procurorului la obligații administrative stabilite prin norme cu caracter general și impersonal cuprinse în lege sau în regulament.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.69 din 18 martie 2019](#)

3. Procuror. Nerespectarea unui act cu caracter normativ aplicabil la nivelul Ministerului Public

Legea nr.303/2004, art.99 lit.g) și m)

Latura obiectivă a acestei abateri disciplinare constă în acțiunea sau inacțiunea procurorului care reflectă refuzul de aducere la îndeplinire a dispoziției date de procurorul ierarhic superior în scris și în conformitate cu legea.

În circumstanțele cauzei, procurorului îi este imputată nerespectarea dispozițiilor Ordinului procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr.62/2016, atât din perspectiva art.99 lit.m) teza a doua din lege, ca fapta de „nerespectare în mod nejustificat [...] a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau

regulamente”, cât și din perspectiva art.99 lit.g) din lege, vizând „nerespectarea [...] dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea”.

Abateră reglementată de art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004 implică existența unei dispoziții scrise date de procurorul ierarhic superior, în virtutea principiului subordonării ierarhice, fără a distinge după cum dispoziția dată vizează chestiuni administrative ori judiciare, în timp ce abaterea disciplinară reglementată de art.99 lit.m) teza a doua din lege implică existența unor dispoziții legale și regulamentare prin care sunt stabilite obligații cu caracter administrativ în sarcina procurorilor.

Cu alte cuvinte, diferența dintre cele două abateri disciplinare rezidă și în faptul că abaterea de la lit.g) vizează ipoteza refuzului de aducere la îndeplinire a dispoziției procurorului ierarhic superior, scrisă și în conformitate cu legea, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua vizează ipoteza unei nerespectări nejustificate a unei obligații administrative, impuse printr-un act cu caracter normativ, respectiv legea sau regulamentul. Astfel, distincția necesară a fi făcută între cele două abateri este echivalentă distincției dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior). În același sens, abaterea de la lit.g) presupune o relație directă de subordonare între procurorul care emite dispoziția scrisă și procurorul căruia i se adresează dispoziția, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua presupune o relație de conformare a conduitei profesionale a procurorului la obligații administrative stabilite prin norme cu caracter general și impersonal cuprinse în lege sau în regulament.

În circumstanțele cauzei, în condițiile în care în sarcina procurorului a fost reținută săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) teza a doua din Legea nr.303/2004, pentru nerespectarea în mod nejustificat a unui act cu caracter normativ aplicabil la nivelul Ministerului Public, nu este incidentă teza normativă de la art.99 lit.g) din lege referitoare la nerespectarea unei dispoziții directe emise de procurorul ierarhic superior.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.69 din 18 martie 2019](#)

4. Procuror. Nerespectarea unor dispoziții cuprinse într-o lege, care au fost preluate în regulament.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.m)
Legea nr.304/2004, art.65 alin.(3)

Existența elementului material al laturii obiective a abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004 presupune existența unei dispoziții scrise date de procurorul ierarhic superior, a cărei respectare este impusă de principiul subordonării ierarhice specific acestei funcții din sistemul judiciar. Spre exemplu, este de observat că nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente îmbracă forma abaterii reglementate de art.99 lit.m) din lege, așa cum s-a reținut în jurisprudența recentă a Înaltei Curți de Casație și Justiție (A se vedea supra, Decizia nr.69 din 18 martie 2019).

În contextul în care, în cauza dedusă judecării, procurorului i se impută nerespectarea dispozițiilor legale (art.65 alin.3 din Legea nr.304/2004) preluată, la nivel infralegal, regulamentar (art.7 lit.s) din Regulamentul de ordine interioară al DNA și art.7 alin.3 din Ordinul PÎCCJ nr.5/2016), suntem în prezența unei obligații cu caracter administrativ prevăzută într-o lege, care a fost reluată în cuprinsul a două acte administrative cu caracter

normativ, având forță juridică inferioară. Preluarea unor dispoziții din actul normativ cu forță juridică superioară în cuprinsul unui act normativ cu forță juridică inferioară emis pe baza și în executarea acestuia, relevă existența unui paralelism de reglementare, procedeu a cărui utilizare se recomandă a fi evitată prin dispozițiile art. 16 alin.(4) din Legea nr.24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

Astfel fiind, conduita imputată se analizează prin prisma respectării dispozițiilor cu forță juridică superioară cuprinse în lege (art.65 alin.3 din Legea nr.304/2004), circumscris abaterii reglementate de art.99 lit.m) teza a doua din Legea nr.303/2004, iar nu din perspectiva abaterii reglementate de lit.g) a aceluiași articol, care se referă la dispoziția scrisă, cu caracter individual dată de procurorul ierarhic superior.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.75 din 25 martie 2019](#)

5. Procuror. Menționarea în sistemul ECRIS, ca soluționate, a unor dosare nesoluționate

Legea nr.303/2004, art.99 lit.m)
Ordinul procurorului general al
Parchetului de pe lângă ÎCCJ nr.5 din 10 ianuarie 2007, art.2 și art.5

Sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004, în condițiile în care situația de fapt reliefează faptul că procurorul a solicitat greșierului să introducă în ECRIS un număr de 40 de dosare penale ca fiind soluționate, deși în realitate nu erau finalizate și nu erau scăzute în Registrul de evidență a activității de urmărire penală și supravegherea cercetărilor.

Procedând în acest fel, procurorul a încălcat dispozițiile art.2 și art.5 din Ordinul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr.5 din 10 ianuarie 2007, iar urmarea imediată a faptei constă în lipsa de veridicitate a datelor înscrise în sistemul ECRIS, ca sistem de evidență statistică în sistemul judiciar.

Prim-procurorului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „avertisment” pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.h), lit.g) și lit.m) din Legea nr.303/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.92 din 15 aprilie 2019](#)

Art.99 lit.h) Legea nr.303/2004: „nerespectarea în mod repetat și din motive imputabile a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a cauzelor ori întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile”

1. Termenul de exercitare a acțiunii disciplinare

Legea nr.303/2004, art.99 lit.h)
Legea nr.317/2004, art.46 alin.(7)

Circumscris analizei abaterii disciplinare reglementate de art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004, sub aspectul elementului material al laturii obiective, fapta de nerespectare a

termenului legal/rezonabil constă în inacțiunea continuă pe perioada cuprinsă între momentul împlinirii termenului de îndeplinire a obligației și momentul îndeplinirii obligației (repartizarea lucrării, soluționarea dosarului).

Cu alte cuvinte, în sensul art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004, fapta de nerespectare a termenului legal/rezonabil este săvârșită pe tot parcursul inacțiunii (perioada de timp în care obligația prevăzută de lege nu este neîndeplinită) și se consumă în momentul îndeplinirii obligației, acesta fiind reperul temporal de la care începe să curgă termenul de exercitare a acțiunii disciplinare prevăzut de art.46 alin.(7) din Legea nr.317/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.92 din 15 aprilie 2019](#)

2. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.h), art.100 lit.a) și b)

A fost reținută întrunirea elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004, în condițiile în care circumstanțele cauzei reflectă următoarele: (i) sub aspectul laturii obiective, la 4 iunie 2018, judecătorul înregistra un număr de 97 de hotărâri neredactate, cea mai veche fiind din 22 martie 2017; (ii) judecătorul a mai fost supus, anterior, verificărilor din perspectiva întârzierilor în redactarea hotărârilor judecătorești, dispunându-se clasarea sesizării; (iii) sub aspectul laturii subiective, întârzierile în redactarea hotărârilor judecătorești sunt imputabile magistratului, fiind determinate de modul de gestionare a timpului de lucru, de planificare a activității și de lucru efectiv (se prezenta la serviciu, de regulă, în zilele de luni, miercuri și vineri, după orele 12.30-13.00).

În temeiul art.100 lit.b) din Legea nr.303/2004, instanța disciplinară a aplicat sancțiunea aplicată constând în „diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu 10% pe o perioadă de 2 luni”.

Completul de 5 judecători a apreciat că sancțiunea disciplinară aplicată nu respectă principiul proporționalității, reținând că, în raport de circumstanțele personale și obiective – intervenția chirurgicală pe care a suferit-o magistratul în perioada supusă verificării, participarea la concursul de promovare efectivă, volumul mare de muncă la nivelul secției, activitatea complexă desfășurată la Biroul Executării Penale – este justificată aplicarea sancțiunii disciplinare prevăzute de art. 100 lit. a) din Legea nr. 303/2004, constând în „avertisment”.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.51 din 25 februarie 2019](#)

3. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.

Legea nr. 303/2004, art. 99 lit. h) teza a doua

Sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. h) teza a doua din Legea nr. 303/2004, în condițiile în care probatoriul administrat relevă următoarele: (i) conform datelor statistice: a) la 31 decembrie 2017, judecătorul înregistra un număr de 450 de hotărâri neredactate în termen, cea mai veche fiind pronunțată la 10

martie 2016; b) la data întocmirii rezoluției de începere a cercetării disciplinare, 14 martie 2018, judecătorul înregistra un număr de 463 de hotărâri restante, cea mai veche hotărâre fiind pronunțată la 2 iunie 2016; c) la data efectuării cercetării disciplinare, 25 aprilie 2018, magistratul figura cu un număr de 469 hotărâri judecătorești neredactate, cea mai veche fiind pronunțată la 2 iunie 2016; d) la 7 iunie 2018, numărul hotărârilor judecătorești neredactate era de 462, cea mai veche fiind pronunțată la 22 septembrie 2016; e) la 19 septembrie 2018, judecătorul figura cu un număr de 357 de hotărâri neredactate în termen, cea mai veche fiind pronunțată la 12 ianuarie 2017; (ii) în mod constant, judecătorul motivează hotărârile judecătorești cu depășirea termenului de 30 de zile stabilit de lege, iar, în perioada de referință, nu a îndeplinit alte atribuții în cadrul instanței, în afara activității de judecată; (iii) din datele statistice rezultă că numărul dosarelor rulate și soluționate de către magistrat a fost aproximativ egal cu al celorlalți colegi judecători care funcționează în cadrul secției; (iv) în perioada de referință, din cauza volumului mare de activitate, mai mulți judecători din cadrul secției înregistrau hotărâri neredactate în termenul legal, însă pârâta figura printre judecătorii cu cele mai multe și mai vechi hotărâri neredactate în termen; astfel, criteriul volumului de activitate, comparabil cu al celorlalți judecători ai instanței, nu constituie un element care să justifice efectuarea cu întârziere a lucrărilor de către pârâtă.

În ceea ce privește individualizarea sancțiunii aplicate – „diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu 15% pe o perioadă de o lună” – au fost avute în vedere următoarele elemente de circumstanțiere: (i) anterior, magistratului îi fusese aplicată sancțiunea disciplinară constând în „avertisment”, pentru aceeași abatere disciplinară; (ii) perpetuarea situației constând în depășirea cu perioade mari de timp a termenului prevăzut de lege pentru redactarea hotărârilor chiar și după sancționarea disciplinară pentru aceeași abatere disciplinară demonstrează faptul că pârâta judecător nu a abordat sistematic lucrările pe care le-a avut spre redactare și nu le-a motivat în ordinea vechimii și urgenței lor, ignorând astfel consecințele deosebit de grave ce s-ar putea produce prin această abordare; (ii) principiul aplicării graduale a sancțiunilor disciplinare; (iii) în perioada de referință, judecătorul a înregistrat, asemănător altor colegi, un volum de activitate semnificativ în cadrul secției; (iv) circumstanțele personale, respectiv nevoia de a aloca timp creșterii copiilor în vârstă de 8 ani și 4 ani; (v) datele statistice reflectă faptul că judecătorul a depus eforturi susținute în vederea redactării hotărârilor judecătorești, existând astfel premisa, cel puțin aparentă, că a conștientizat și a acționat în sensul remedierii conduitei ce îi este reproșată, fiind astfel atins scopul procedurii disciplinare.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.127 din 27 mai 2019](#)

4. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.

Legea nr. 303/2004, art.99 lit.h) teza a doua, art. 100 lit. d)

În sensul art.99 lit.h) teza a doua din Legea nr.303/2004, circumstanțele cauzei relevă „întârzierea repetată în efectuarea lucrărilor, din motive imputabile”, întrucât s-a făcut dovada încălcării, în mod repetat, de către magistratul cercetat a normelor legale ce reglementează îndatorirea de redactare a hotărârilor judecătorești cu respectarea termenului legal, respectiv art. 426 alin. (5) C.proc.civ..

Astfel, conform probatoriului administrat: (i) la 29 iunie 2018, dată la care a fost formulată sesizarea, judecătorul nu redactase o hotărâre pronunțată la 9 septembrie 2016,

deși partea formulase trei cereri de urgentare a redactării, respectiv la 18 ianuarie 2017, 19 aprilie 2017 și 19 iunie 2017; (ii) la 3 august 2018, judecătorul avea în curs de redactare un număr de 224 hotărâri (15 pronunțate în anul 2015, 86 pronunțate în anul 2016, iar restul în 2017 și 2018); (iii) la 12 noiembrie 2018, judecătorul înregistra un număr de 171 hotărâri neredactate în termenul legal (14 din 2015, 86 hotărâri din 2016, 17 din 2017 și 54 din 2018).

Sub aspectul caracterului imputabil al faptei cercetate, s-au reținut următoarele: (i) în mod constant judecătorul motivează hotărârile cu depășirea termenului de redactare stabilit de lege; (ii) volumul de activitate al judecătorului a fost aproximativ egal cu al celorlalți colegi judecători care funcționează în cadrul secției; (iii) anterior, judecătorului îi fusese aplicată sancțiunea disciplinară constând în „diminuarea indemnizației lunare brute cu 10% pe o perioadă de o lună” pentru aceeași abatere disciplinară; (iv) apărările referitoare la complexitatea activității, durata de timp necesară îndeplinirii atribuțiilor specifice funcției, condițiile de muncă și relațiile interumane nu pot primi relevanța propusă, întrucât aceste aspecte reprezintă elemente comune activității judecătorilor din cadrul secției, iar datele statistice evidențiate de probatoriul administrat nu reflectă existența unor elemente distinctive în privința domnului judecător, apte să confere un caracter scuzabil faptei analizate din perspectiva abaterii disciplinare în discuție.

În circumstanțele cauzei, a fost aplicată sancțiunea prevăzută de art. 100 lit. d) din Legea nr. 303/2004, constând în „suspendarea din funcție pe o perioadă de 2 luni”.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.239 din 4 noiembrie 2019](#)

5. Judecător. Nerespectarea în mod repetat a termenului de redactare a hotărârilor judecătorești din motive imputabile.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.h) teza a doua, art.100 lit.b)
Regulamentul instanțelor judecătorești, art.5 alin.(2)
C.proc.civ., art.426 alin. (5)

În circumstanțele cauzei, s-a reținut că sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) teza a doua din Legea nr.303/2004.

Sub aspectul laturii obiective, s-a reținut că: (i) la data începerii cercetării disciplinare (31.08.2018), judecătorul înregistra 607 hotărâri neredactate în termenul legal; (ii) la data finalizării cercetării disciplinare (09.10.2018), judecătorul înregistra 585 de hotărâri neredactate în termenul legal; (iii) în mod constant judecătorul motivează hotărârile cu depășirea termenului de 30 de zile de redactare stabilit de lege.

Situația de fapt reflectă încălcarea de către judecător a dispozițiilor art.5 alin.(2) din Regulamentul instanțelor judecătorești și ale art.426 alin. (5) C.proc.civ..

Subsumat laturii subiective, s-a reținut că, în condițiile unui volum de muncă echivalent cu al celorlalți judecători din cadrul secției, judecătorul a avut o conduită culpabilă, concretizată în existența unui număr foarte mare de restanțe în redactare pentru perioade foarte lungi de timp, cu consecința încălcării duratei rezonabile a procedurilor judiciare și a dreptului părților la un proces echitabil consacrat prin art. 6 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

În procesul de individualizare a sancțiunii disciplinare, au fost avute în vedere următoarele aspecte: (i) judecătorul a mai fost sancționat anterior pentru săvârșirea aceleiași abaterii disciplinare; (ii) după exercitarea acțiunii disciplinare, judecătorul a depus diligențe și eforturi pentru redactarea hotărârilor restante, astfel încât, la 27.03.2019,

înregistra 176 de hotărâri neredactate în termenul legal, ceea ce demonstrează o tendință pozitivă de remediere a deficiențelor analizate, existând premisa, cel puțin aparentă, că magistratul și-a conștientizat propriile deficiențe și a acționat în sensul remedierii conduitei ce îi este reproșată; (iii) sancțiunea disciplinară aplicată de instanța disciplinară, constând în mutarea la o altă instanță, ar avea efecte negative asupra activității și judecătorilor secției, iar scopul procedurii disciplinare este de a sancționa deficiențele din activitatea magistratului cercetat, iar nu de a supradimensiona efectele negative ale conduitei reprobabile, prin răsfrângerea acestora asupra activității instanței și asupra judecătorilor care își desfășoară activitatea în cadrul acesteia; (iv) în circumstanțele de fapt, scopul procedurii disciplinare poate fi atins, de o manieră care să nu afecteze suplimentar activitatea instanței, prin aplicarea sancțiunii disciplinare prevăzute de art.100 lit.b) din Legea nr.303/2004, constând în „diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu 20% pe o perioadă de 6 luni”.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.217 din 21 octombrie 2019](#)

5. Judecător. Nerespectarea duratei rezonabile a procedurii de cameră preliminară

Legea nr.303/2004, art.99 lit.h) teza întâi, art.100 lit.a)
Regulamentul instanțelor judecătorești, art.5 alin.(2) lit.g)
Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.13
Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, art.6 alin.(1)

În analiza condițiilor de angajare a răspunderii disciplinare pentru abaterea prevăzută de art.99 lit.h) teza întâi din Legea nr.303/2004, este verificată conformitatea conduitei profesionale a judecătorului cu dispozițiile legale care îi impun obligația de a soluționa cauzele cu celeritate, în sensul respectării termenului rezonabil, obligație prevăzută expres în legislație și consacrată jurisprudențial, prin: art.5 alin.(2) lit.g) din ROI, art.13 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.6 alin.1 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale corelat cu jurisprudența CEDO (Hotărârea din 26 noiembrie 2013, Vlad și alții împotriva României, par.131).

Prevederile art.343 din Codul de procedură penală, care dispun expres în sensul că „Durata procedurii în camera preliminară este de cel mult 60 de zile de la data înregistrării cauzei la instanță”, reglementează un termen de recomandare.

Din perspectiva abaterii prevăzute de art.99 lit.h) teza întâi din Legea nr.303/2004, este necesar a se verifica dacă situația de fapt relevă o nerespectare repetată și imputabilă a conduitei profesionale pretinse magistratului sub aspectul termenului rezonabil de finalizare a procedurii de cameră preliminară în funcție de „complexitatea cauzei, comportamentul părților și obiectul litigiului”.

În cauză, a fost reținută întrunirea elementelor constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) teza întâi din Legea nr.303/2004, întrucât nu poate fi considerată rezonabilă durata procedurii de cameră preliminară în următoarele circumstanțe de fapt: (i) judecătorul nu s-a pronunțat asupra cererilor și excepțiilor ridicate în cauză, nu a dispus nicio măsură procesuală pe parcursul unei perioade de timp de aproape un an; (ii) judecătorul s-a pronunțat asupra cererilor și excepțiilor cu privire la care rămăsese în pronunțare în urmă cu 1 an și 4 luni; (iii) încheierea din 17.06.2016, prin care s-a pronunțat

asupra cererilor și excepțiilor, nu era redactată nici la data exercitării acțiunii disciplinare (21.07.2017), nici la data pronunțării hotărârii instanței disciplinare (14.03.2018) și nici la data la care Înalta Curte a rămas în pronunțare asupra recursului (18.03.2019); (iv) modul în care judecătorul a gestionat lucrările dosarului reflectă nerespectarea repetată a dispozițiilor legale privitoare la soluționarea cu celeritate a dosarului și conturează o conduită caracterizată de lipsă de fermitate și de diligență, un management defectuos al lucrărilor judiciare, care a condus la temporizarea soluționării cauzei dincolo de limitele acceptabile ale termenului rezonabil, chiar în condițiile gradului sporit de complexitate și volumului al dosarului; (v) urmarea imediată a conduitei neconforme a judecătorului a constat în prelungirea excesivă a duratei procedurii de cameră preliminară, neputând fi privită ca rezonabilă ori acceptabilă ipoteza în care, după 14 ani de la data săvârșirii faptelor, 6 ani de urmărire penală și 4 ani de cameră preliminară, litigiul se află în etapa procedurală de cameră preliminară, anterioară judecării cauzei în fond.

În cauză, în temeiul art.100 lit.a) din Legea nr.303/2004, judecătorului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „avertisment, pentru săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) teza întâi din aceeași lege.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.93 din 15 aprilie 2019](#)

6. Procuror. Nerespectarea termenului legal ori a termenului rezonabil de soluționare a cauzelor.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.h)

În circumstanțele cauzei, în care procurorului i se impută nesoluționarea în termen a 74 de dosare, s-a reținut că nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004, întrucât situația de fapt nu este imputabilă procurorului, ci a fost cauzată atât de factori obiectivi (volumul mare de activitate aferent activității de execuție și funcției de conducere), cât și de problemele personale ale magistratului.

Astfel, cu referire la volumul de activitate, a fost luat în considerare faptul că procurorul a îndeplinit în același timp atât activități specifice funcției de execuție, repartizându-se spre soluționare dosare penale și întocmind un număr semnificativ de rechizitorii, peste media unității de parchet, cât și activități specifice funcției de conducere (adrese de înregistrare a dosarelor, soluționarea plângerilor împotriva soluțiilor, verificarea lucrărilor din compartimentul judiciar, activitatea de îndrumare a procurorilor stagiați, primirea petenților în audiență).

În consecință, s-a apreciat că faptele și atitudinea reproșate nu s-au datorat unei lipse nejustificate de preocupare, ci, dimpotrivă, procurorul a dat dovadă de interes și a manifestat diligență în soluționarea dosarelor, motiv pentru care, sub aspectul laturii subiective, fapta magistratului se circumscrie unei culpe scuzabile.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.1 din 14 ianuarie 2019](#)

7. Procuror. Nerespectarea termenului legal ori a termenului rezonabil de soluționare a cauzelor.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.h)

Sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.h) din Legea nr.303/2004, în condițiile în care situația de fapt reflectă o conduită repetitivă de nerespectare a termenului legal ori a termenului rezonabil de soluționare a cauzelor, conduită ce îi este imputabilă prim-procurorului care a dat dovadă de lipsă de diligență și pasivitate în exercitarea atribuțiilor de serviciu, în sensul celor arătate în continuare: (i) elementul material al laturii obiective este conturat de următoarele aspecte: nefinalizarea a 40 de dosare pe parcursul a mai mult de 1 an; lăsarea în nelucrare a 10 de dosare pe perioade cuprinse între 9 luni și 1 an și 7 luni; lăsarea în nelucrare pe perioade cuprinse între 1 an și 3 luni și 1 an și 11 luni și apoi redistribuirea unui număr de 8 dosare; soluționarea cu nerespectarea termenului legal a plângerilor de competența prim-procurorului (64 de dosare din anul 2015 și 27 de dosare din anul 2016); soluționarea a 4 cereri de abținere/recuzare cu nerespectarea termenului legal; (ii) situația de fapt reliefează încălcarea dispozițiilor art.91 alin.(1) din Legea nr.303/2004, art.10 din Legea nr.304/2004, art.69 alin.(3), art.322 și art.338 din Codul de procedură penală și art.12 și art.13 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor; (iii) urmarea imediată a faptei imputate a constat în temporizarea procedurilor judiciare, fiind încălcat principiul celerității și fiind nesocotite drepturile și interesele legitime corelative ale justițiabililor, situație de natură a conduce la deteriorarea încrederii și respectului față de sistemul judiciar; (iv) sub aspectul laturii subiective, vinovăția magistratului – sub forma culpei – este demonstrată implicit de modul neconform – conduita pasivă și lipsită de interes și de diligență – în care a înțeles să își exercite în mod repetitiv atribuțiile de serviciu, cu încălcarea dispozițiilor referitoare la soluționarea cauzelor în termenul legal sau cu celeritate.

În circumstanțele cauzei, procurorului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „avertisment” pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.h), lit.g) și lit.m) din Legea nr.303/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.92 din 15 aprilie 2019](#)

8. Procuror. Soluționarea cu întârziere a lucrărilor. Factori obiectivi, iar nu motive imputabile magistratului.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.h)

Nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare, în situația în care circumstanțele cauzei relevă faptul că soluționarea de către procuror cu întârziere a dosarelor/lucrărilor repartizate este consecința, în principal, a unor factori de ordin obiectiv, constând în volumul mare al activității și complexitatea acesteia, insuficiența resurselor umane și resursele materiale total inadecvate aflate la dispoziția unității parchetului, iar nu a unor motive imputabile acestuia, așa cum cer dispozițiile art. 99 lit. h) din Legea nr. 303/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.20 din 28 ianuarie 2019](#)

Art.99 lit.j) Legea nr.303/2004: „nerespectarea secretului deliberării sau a confidențialității lucrărilor care au acest caracter, precum și a altor informații de aceeași natură de care a luat cunoștință în exercitarea funcției, cu excepția celor de interes public, în condițiile legii”

1. Procuror. Comunicarea către apărătorii aleși ai învinuiților/inculpaților a informațiilor cu privire la fapta penală de a cărei comitere aceștia sunt suspectați/acuzați. Dreptul la apărare și dreptul la informare asupra conținutului acuzațiilor penale.

Convenția europeană a drepturilor omului, art.6 pct.1 și 3 și art.10
Directiva 2012/13/UE din 22 mai 2012 a Parlamentului European și a Consiliului,
art.6 și art.7

Constituție, art.20, art.21 și art.24

Codul de procedură penală, art.8, art.10 alin.(3) și art.94

Legea nr.182/2002, art.5, art.3, art.24 alin.(5) și art.33

Legea nr.303/2004, art.4 alin.(1), art.99 lit.j)

Hotărârea Guvernului nr.585/2002, Anexă, art.14, art.15, art.26, art.33, art.41, art.69
alin.(2) și (3), art.73 și art.294

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art.15 alin.(1)

Regulamentul privind accesul judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți ai
Înaltei Curți de Casație și Justiție la informații clasificate, secrete de stat și secrete de
serviciu, art.3 alin.(1) lit.a) și art.11 alin.(1), (3), (4), (5) și (9)

În circumstanțele cauzei, din perspectiva abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.j) din Legea nr.303/2004, procurorului i se impută încălcarea cu intenție indirectă a normelor privind protecția informațiilor clasificate prevăzute de art.5 din Legea nr.182/2002, art.14, 15, 26, 33, 41, art.69 alin.(2) și (3), art.73 și 294 din Anexa la Hotărârea Guvernului nr.585/2002 și de art.3 alin.(1) lit.a) și art.11 alin.(1), (3), (4), (5) și (9) din Regulamentul privind accesul judecătorilor, procurorilor și magistraților asistenți ai Înaltei Curți de Casație și Justiție la informații clasificate, secrete de stat și secrete de serviciu, aprobat prin Hotărârea Plenului Consiliului Superior al Magistraturii nr.140/2014.

Sub aspectul elementului material al laturii obiective a abaterii disciplinare, procurorului i se reproșează faptul că a întocmit 8 procese-verbale nesecrete, prin preluarea integrală sau parțială a unor informații clasificate, din acte normative și documente clasificate, prin copierea acestora, pe suport optic neînseriat și nemarcat strict secret, pe care le-a adus la cunoștința apărătorilor aleși ai inculpaților din dosarul penal, persoane care nu dețineau autorizație de acces corespunzătoare nivelului de secretizare și care le-au manipulat în afara condițiilor legii.

S-a reținut inexistența elementului material al laturii obiective a abaterii disciplinare imputate intimatului, pentru următoarele argumente.

Acțiunea interzisă magistratului și considerată ilicită din perspectiva art.99 lit.j) din Legea nr.303/2004 reprezintă o aplicație a dispozițiilor art.4 alin.(1) din Legea nr.303/2004 și art.15 alin.(1) din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și vizează obligația magistratului de a nu dezvălui sau folosi date sau informații de care acesta a luat cunoștință

în exercitarea funcției, în alte scopuri decât cele legate direct de exercitarea profesiei, prin aducerea lor la cunoștința persoanelor care nu sunt îndreptățite.

În raport cu Decizia Curții Constituționale nr.21/2018, jurisprudența CEDO și prevederile Directivei 2012/13/UE, în situația în care se impune o restrângere a dreptului la informare, decizia de refuz al accesului la informațiile clasificate existente la dosarul cauzei aparține întotdeauna unui judecător sau trebuie să facă, cel puțin, obiectul controlului judiciar.

În speță, întrucât obiectul infracțiunilor cercetate l-a constituit tocmai întocmirea unor documente, clasificate, de decontare a cheltuielilor, din care rezulta folosirea fondurilor operative alocate contrar destinației legale, modalitatea în care a procedat procurorul, aducând la cunoștința apărătorilor aleși ai inculpaților informațiile clasificate, ce constituiau obiect al infracțiunilor cercetate, fără ca aceștia să dețină autorizația necesară, a fost determinată de respectarea dreptului la informare al inculpaților asupra conținutului acuzațiilor penale care le-au fost aduse, drept care este circumscris dreptului la apărare, ca garanție a dreptului la un proces echitabil.

Astfel, acțiunea procurorului nu este una ilicită, ci este obligatorie și este realizată în temeiul dispozițiilor legale ce guvernează procesul penal, exclusiv în cadrul măsurii procedurale a prezentării învinuirii și numai față de persoane îndreptățite să cunoască respectiva învinuire, cărora le revine, în această calitate, obligația respectării confidențialității.

În exercitarea atribuțiilor ce îi reveneau în instrumentarea dosarului penal, procurorul a făcut aplicarea normelor juridice privind dreptul la informare asupra conținutului acuzațiilor penale, respectiv art.20, 21 și 24 din Constituție, art.8, art.10 alin.(3) și art.94 din Codul de procedură penală, art.3, art.24 alin.(5) și art.33 din Legea nr.182/2002, în acord cu prevederile legislației europene privind dreptul la un proces echitabil, la apărare și la informare asupra conținutului acuzațiilor penale, respectiv art.6 pct.1 și 3 și art.10 din Convenția europeană a drepturilor omului și art.6 și art.7 din Directiva 2012/13/UE din 22 mai 2012 a Parlamentului European și a Consiliului privind dreptul la informare în cadrul procedurilor penale, conform cărora dreptul la apărare și dreptul la informare cu privire la acuzare sunt drepturi fundamentale.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.49 din 25 februarie 2019](#)

Art.99 lit. l) Legea nr.303/2004: „imixtiunea în activitatea altui judecător sau procuror”

1. Judecător. Abordarea judecătorului cauzei pentru a le aduce la cunoștință miza pe care litigiul o are pentru una dintre părțile cauzei

Legea nr.303/2004, art.99 lit.l), art.100 lit.d)

În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art.99 lit.l) din Legea nr.303/2004, în jurisprudența Înaltei Curți s-a reținut că: (i) noțiunea de „imixtiune” cuprinde orice atingere adusă principiului potrivit căruia, în activitatea lor, judecătorii sunt independenți și se supun numai legii; (ii) norma legală nu condiționează existența laturii obiective a abaterii reglementate de producerea rezultatului urmărit sau de exercitarea sau perceperea existenței unei presiuni sau constrângeri psihice; (iii) abaterea reglementată de textul de lege este o

abatere de pericol, iar nu de rezultat, urmarea imediată, respectiv starea de pericol pentru independența judecătorului, rezultând „ex re” (Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători: Decizia nr.25 din 25 februarie 2014; Decizia nr.153 din 12 octombrie 2015; Decizia nr.269 din 23 octombrie 2017, pct.26 și 30; Decizia nr.173/2018, pct.115-116).

Nefiind o abatere de rezultat, în analiza elementelor constitutive, nu prezintă relevanță dacă scopul acțiunii de imixtiune a fost atins ori dacă actul de imixtiune nu a fost perceput ca atare ori a fost perceput diferit sau semnificația sa a fost înțeleasă ulterior de către persoanele care, direct sau indirect, au participat la derularea evenimentelor analizate din perspectiva actului de imixtiune.

Abaterea disciplinară reglementată de art.99 lit.l) din Legea nr.303/2004 reprezintă o abatere de o gravitate deosebită, care justifică în mod obiectiv o sancțiune mai aspră.

În circumstanțele cauzei, s-a reținut că fapta judecătorului de a-i identifica pe judecătorii investiți cu soluționarea unei cauze și a-i aborda pentru a le aduce la cunoștință miza pe care litigiul o are pentru una dintre părțile cauzei, conduită ce reflectă intenția de sensibilizare a magistraților în beneficiul părții respective, întrunește elementele constitutive ale abaterii disciplinare.

În temeiul art.100 lit.d) din Legea nr.303/2004, judecătorului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „suspendarea din funcție pentru o perioadă de 3 luni”.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.37 din 18 februarie 2019](#)

2. Procuror. Abordarea procurorului de caz în scopul de a dispune anumite măsuri într-un dosar.

Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor, art. 11 alin. (3), art. 17
Legea nr. 303/2004, art. 4, art.99 lit.l), art.100 lit.e)

Elementul material al abaterii prevăzute de art.99 lit.l) din Legea nr.303/2004 rezidă în acțiunea de „imixtiune” – amestecul, intervenția în activitatea altui magistrat, esențial fiind ca respectiva intervenție să fie de natură a aduce atingere principiului independenței justiției și a magistratului, indiferent dacă prin actul de imixtiune se urmărește sau nu realizarea unui interes. Simpla intervenție a magistratului în activitatea altui magistrat este suficientă pentru a fi întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare în discuție.

În circumstanțele cauzei, elementul material al abaterii disciplinare constă în fapta de imixtiune a procurorului în activitatea unui alt procuror, investit cu soluționarea unui dosar penal, în sensul solicitării adresate acestuia de a nu introduce în cauză o anumită persoană în calitate de persoană vătămată și de a-l cerceta pe ofițerul de poliție. Prin această conduită, procurorul a încălcat dispozițiile art. 11 alin. (3) și art. 17 din Codul deontologic al judecătorilor și procurorilor și art. 4 din Legea nr. 303/2004.

Forma de vinovăție cu care a fost săvârșită fapta este intenția indirectă de a interveni în activitatea altui procuror, acceptând consecința imediată a conduitei sale, aceea de a aduce atingere principiului independenței procurorului în efectuarea activităților de urmărire penală, în cauza ce-i fusese repartizată spre soluționare.

În raport cu dispozițiile art. 100 din Legea nr. 303/2004, având în vedere numărul mare de abateri disciplinare distincte săvârșite de procurorul cercetat disciplinar în diferite perioade de timp, care denotă caracterul repetitiv al încălcării normelor legale și regulamentare ce prevăd în sarcina magistratului obligațiile impuse de statutul și demnitatea

funcției, diversitatea abaterilor disciplinare săvârșite, gravitatea și consecințele acestora, precum și faptul că, în cadrul cercetărilor, magistratul a avut o poziție procesuală nesinceră, a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în excluderea din magistratură, prevăzută de art. 100 lit. e) din Legea nr. 303/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.90 din 8 aprilie 2019](#)

Art.99 lit. m) Legea nr.303/2004: „nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”

1. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) și art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004. Noțiunile de „dispoziție”, „procuror ierarhic superior” și „conducător al parchetului”.

Legea 303/2004, art. 99 lit. g) și lit. m)

Conform art.99 lit.g) și m) din Legea nr.303/2004:

„Art. 99. - Constituie abateri disciplinare:

g) nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea;

m) nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”.

Distincția pe care legiuitorul a făcut-o în prevederile art. 99 lit. g) și lit. m) din Legea nr. 304/2004 constă în faptul că noțiunea de procuror ierarhic cu care operează legiuitorul în dispozițiile art. 99 lit. g) este mai largă decât aceea de conducător al parchetului folosită în textul art. 99 lit. m) din Legea 303/2004.

Din interpretarea sistematică și gramaticală a dispozițiilor respective se desprinde concluzia potrivit căreia, în conținutul noțiunii de „dispoziție”, utilizat de legiuitor în textul art. 99 lit. g), intră deciziile de tip administrativ, date, în scris și în conformitate cu legea, de procurorii ierarhici, alții decât conducătorii de parchete, pentru această din urmă ipoteză existând o prevedere specială, în cuprinsul lit. m).

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.1 din 14 ianuarie 2019](#)

2. Analiză comparativă între abaterile disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) și art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004. Distincția dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior).

Legea 303/2004, art. 99 lit. g) și lit. m)

Conform art.99 lit.g) și m) din Legea nr.303/2004:

„Art. 99. - Constituie abateri disciplinare:

g) nerespectarea de către procuror a dispozițiilor procurorului ierarhic superior, date în scris și în conformitate cu legea;

m) nerespectarea în mod nejustificat a dispozițiilor ori deciziilor cu caracter administrativ dispuse în conformitate cu legea de conducătorul instanței sau al parchetului ori a altor obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau regulamente”.

Abaterea reglementată de art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004 implică existența unei dispoziții scrise date de procurorul ierarhic superior, în virtutea principiului subordonării ierarhice, fără a distinge după cum dispoziția dată vizează chestiuni administrative ori judiciare, în timp ce abaterea disciplinară reglementată de art.99 lit.m) teza a doua din lege implică existența unor dispoziții legale și regulamentare prin care sunt stabilite obligații cu caracter administrativ în sarcina procurorilor.

Cu alte cuvinte, diferența dintre cele două abateri disciplinare rezidă și în faptul că abaterea de la lit.g) vizează ipoteza refuzului de aducere la îndeplinire a dispoziției procurorului ierarhic superior, scrisă și în conformitate cu legea, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua vizează ipoteza unei nerespectări nejustificate a unei obligații administrative, impuse printr-un act cu caracter normativ, respectiv legea sau regulamentul. Astfel, distincția necesară a fi făcută între cele două abateri este echivalentă distincției dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior). În același sens, abaterea de la lit.g) presupune o relație directă de subordonare între procurorul care emite dispoziția scrisă și procurorul căruia i se adresează dispoziția, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua presupune o relație de conformare a conduitei profesionale a procurorului la obligații administrative stabilite prin norme cu caracter general și impersonal cuprinse în lege sau în regulament.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.69 din 18 martie 2019](#)

3. Judecător. Strigarea cauzei cu o întârziere de aproximativ o oră față de cea înscrisă pe lista de ședință

Legea nr.303/2004, art.99 lit.m)
Regulamentul instanțelor judecătorești, art. 89-90

În circumstanțele cauzei, sub aspectul elementului material al laturii obiective a abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004, judecătorului i s-a imputat fapta de a proceda la strigarea unei cauzei cu o întârziere de aproximativ o oră față de cea înscrisă pe lista de ședință (la 16,00 în loc de 15.00).

S-a reținut că nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare, întrucât, deși prin fapta săvârșită au fost încălcate dispozițiile art. 89 și 90 din Regulamentul instanțelor judecătorești, fapta nu are gravitatea cerută de lege pentru a atrage răspunderea disciplinară, având în vedere durata relativ mică a întârzierii, împrejurarea că părțile nu au fost prejudiciate, cauza fiind amânată pentru lipsă de procedură, precum și faptul că fapta este singulară, nemaifiind identificate și alte situații de acest gen, astfel încât constituie un caz izolat în activitatea profesională a judecătorului.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.242 din 4 noiembrie 2019](#)

4. Procuror. Delegarea unui procuror să reprezinte unitatea de parchet într-o cauză de contencios administrativ având ca obiect ordinul de revocare din funcție a unui procuror.

Constituție, art.131 alin.(1)

C.proc.civ., art.92 alin.(2)

Legea nr.303/2004, art.99 lit.g) și lit.m) teza a doua

Legea nr.304/2004, art.10 alin.(3), art.62 alin.(2)

Ordinul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr.62/2016, Anexa nr.3, art.5 alin.(1) și (2), art.6 alin.(1) și (2), art.7 alin.(1) și (2), lit.C pct.10

A. Abaterea disciplinară prevăzută de art.99 lit.m) teza a doua din Legea nr.303/2004 presupune: (i) existența unei obligații cu caracter administrativ prevăzute de lege sau de regulament în sarcina magistratului; (ii) nerespectarea de către magistrat a obligației respective; (iii) nerespectarea să aibă caracter nejustificat.

Latura obiectivă a acestei abateri disciplinare constă fie într-o acțiune, fie într-o inacțiune neconformă cu obligația impusă prin lege sau regulament, atâta timp cât conduita neconformă nu constituie latura obiectivă a unei alte abateri disciplinare speciale reglementate de art.99 din lege. Precizarea este justificată întrucât, spre exemplu, încălcarea prevederilor legale referitoare la incompatibilități și interdicții reprezintă tot o nerespectare a unei obligații prescrise de lege, însă o asemenea faptă este analizată din perspectiva abaterii reglementate de art.99 lit.b) din lege, iar nu din perspectiva abaterii reglementate de art.99 lit.m) teza a doua din lege.

Sub aspectul laturii subiective, specificul acestei abateri este dat de faptul că nerespectarea obligației cu caracter administrativ prevăzute de lege sau de regulament are caracter nejustificat. Existența caracterului nejustificat al conduitei neconforme se analizează în raport cu circumstanțele concrete ale situației de fapt.

În cauză, subsumat abaterii disciplinare, sunt analizate acțiunea procurorului ierarhic superior de a delega un procuror să reprezinte unitatea de parchet în cadrul unui litigiu civil – vizând suspendarea executării ordinului de revocare din funcție a unui procuror – și acțiunea procurorului delegat de a reprezenta unitatea de parchet într-un asemenea litigiu.

Acțiunile analizate reprezintă o nerespectare a dispozițiilor legale și regulamentare care reglementează reprezentarea unității de parchet în litigiile civile, atribuțiile procurorului și atribuțiile consilierului juridic, întrucât litigiul respectiv nu face parte din categoria cauzelor civile la care participă procurorul, conform art.5 alin.(1) și (2), art.6 alin.(1) și (2), art.7 alin.(1) și (2) și lit.C pct.10 din Anexa nr.3 la Ordinul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție nr.62/2016.

Conform art.131 alin.(1) din Constituție, art.92 alin.(2) C.proc.civ., art.10 alin.(3) din Legea nr.303/2004 și art.62 alin.(2) din Legea nr.304/2004, în considerarea rolului ce revine Ministerului Public, procurorul participă în cauzele civile în calitate de reprezentant al statului, în scopul prezervării ordinii de drept și/sau a drepturilor și intereselor cetățenilor, fiindu-i conferită o poziție preeminentă în raport cu celelalte părți ale cauzei, justificată de prevalența intereselor publice urmărite – ordinea de drept și drepturile și interesele cetățenilor – față de interesele particulare individuale pe care le exhibă părțile cauzei în litigiul civil. Or, un litigiu de contencios administrativ – având ca obiect suspendarea executării ordinului de revocare din funcție a unui procuror – nu prezintă elemente care să vizeze ordinea de drept ori drepturile și interesele cetățenilor, pentru a justifica participarea

procurorului, ca reprezentant al Ministerului Public, alături de părțile litigiului. În asemenea cauze, reprezentarea unității de parchet este asigurată de consilierul juridic, în exercitarea atribuțiilor prevăzute de Regulamentul de ordine interioară al DNA.

B. Abaterea reglementată de art.99 lit.g) din Legea nr.303/2004 presupune existența unei dispoziții scrise date de procurorul ierarhic superior, în virtutea principiului subordonării ierarhice, fără a distinge după cum dispoziția dată vizează chestiuni administrative ori judiciare, în timp ce abaterea disciplinară reglementată de art.99 lit.m) teza a doua din lege implică existența unor dispoziții legale și regulamentare prin care sunt stabilite obligații cu caracter administrativ în sarcina procurorilor.

Cu alte cuvinte, diferența dintre cele două abateri disciplinare rezidă și în faptul că abaterea de la lit.g) vizează ipoteza refuzului de aducere la îndeplinire a dispoziției procurorului ierarhic superior, scrisă și în conformitate cu legea, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua vizează ipoteza unei nerespectări nejustificate a unei obligații administrative, impuse printr-un act cu caracter normativ, respectiv legea sau regulamentul. Astfel, distincția necesară a fi făcută între cele două abateri este echivalentă distincției dintre actul cu caracter normativ (legea sau regulamentul) și actul cu caracter individual (dispoziția scrisă dată de procurorul ierarhic superior). În același sens, abaterea de la lit.g) presupune o relație directă de subordonare între procurorul care emite dispoziția scrisă și procurorul căruia i se adresează dispoziția, în timp ce abaterea de la lit.m) teza a doua presupune o relație de conformare a conduitei profesionale a procurorului la obligații administrative stabilite prin norme cu caracter general și impersonal cuprinse în lege sau în regulament.

În consecință, în condițiile în care în sarcina procurorului a fost reținută săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) teza a doua din Legea nr.303/2004, pentru nerespectarea în mod nejustificat a unui act cu caracter normativ aplicabil la nivelul Ministerului Public, nu este incidentă teza normativă de la art.99 lit.g) din lege referitoare la nerespectarea unei dispoziții directe emise de procurorul ierarhic superior.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.69 din 18 martie 2019](#)

5. Procuror. Exercițarea controlului asupra activității procurorilor din subordine de către un judecător care îndeplinește funcția de consilier al procurorului-șef

Legea nr.303/2004, art.99 lit.m) teza a doua

Legea nr.304/2004, art.65 alin.(3)

Regulamentul de ordine interioară al DNA, art.7 lit.s)

Din perspectiva abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) teza a doua din Legea nr.303/2004, procurorului-șef al DNA i-a fost imputată nerespectarea dispozițiilor art.65 alin.(3) din Legea nr.304/2004 și art.7 lit.s) din Regulamentul de ordine interioară al DNA, conform cărora avea obligația cu caracter administrativ de a exercita controlul asupra activității procurorilor din subordine, fie în mod direct, fie prin procurori anume desemnați. Nerespectarea dispozițiilor respective a fost susținută în acțiunea disciplinară prin faptul că s-a dispus exercitarea controlului asupra procurorilor care își desfășurau activitatea la unele serviciile teritoriale, nu de către un procuror, ci de către un judecător care îndeplinea funcția de consilier al procurorului-șef al DNA.

Pentru a se reține săvârșirea abaterii disciplinare trebuie să se constate nu numai existența unei acțiuni sau inacțiuni ilicite, ci și a consecințelor produse.

Deși circumstanțele cauzei reflectă nerespectarea dispozițiilor menționate, ca element material al laturii obiective a abaterii disciplinare, nu este îndeplinită cerința referitoare la urmarea imediată a faptei ilicite, întrucât activitatea desfășurată de judecătorul desemnat, în exercitarea funcției de consilier al procurorului-șef al DNA, nu se circumscrie activității de control asupra activității procurorilor din subordinea procurorului-șef.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.75 din 25 martie 2019](#)

6. Procuror. Nerespectarea ordinului procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea de apel privind raportarea pe cale ierarhică a situației dosarelor mai vechi de 6 luni

Constituție, art.132 alin. (1)

Legea nr.303/2004, art.99 lit.m), art.100 lit.a)

Legea nr.304/2004, art.64 alin.(1), art. 65 alin. (1) și (2), art.92 alin.(3)

Regulamentul parchetelor¹, art.77 alin.(1) lit.a)

În sarcina procurorului a fost reținută abaterea disciplinară prevăzută de art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004 pentru fapta de nerespectare a Ordinului procurorului general al Parchetului de pe lângă Curtea de Apel, întrucât nu a raportat pe cale ierarhică situația dosarelor mai vechi de 6 luni de la data înregistrării referatelor cu propunere de clasare, renunțare la urmărire penală și trimitere în judecată.

În raport cu dispozițiile art.132 alin. (1) din Constituție și art. 65 alin. (1) și (2) din Legea nr.304/2004, esența principiului controlului ierarhic constă, pe de o parte, în exercitarea de către procurorii cu funcții de conducere a unui control asupra actelor, măsurilor și soluțiilor adoptate de procurorii din subordine, iar, pe de altă parte, în exercitarea unui control de tip administrativ.

Potrivit art.92 alin.(3) din Legea nr.304/2004 și art.77 alin.(1) lit.a) din Regulamentul parchetelor, procurorii generali ai parchetelor de pe lângă curțile de apel și prim-procurorii parchetelor de pe lângă tribunal au un drept de control general asupra unităților de parchet din circumscripție, din punct de vedere „al administrării”.

Structura piramidală a Ministerului Public, consacrată de dispozițiile art. 65 din Legea 304/2004, se transpune în aria decizională de tip administrativ în obligativitatea îndeplinirii ordinilor emise de conducătorii ierarhic superiori după cum urmează: (i) ordinele cu caracter intern emise de procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, în exercitarea atribuțiilor de conducere, coordonare și control ce-i revin în calitate de conducător al Ministerului Public, sunt obligatorii pentru toate parchetele indiferent de treapta ierarhică pe care se situează; (ii) ordinele emise de procurorii generali și de prim-procurorii parchetelor de pe lângă tribunale în exercitarea atribuțiilor de conducere, coordonare și control sunt obligatorii pentru parchetele din raza de competență a acestora; (iii) dispozițiile scrise, date de conducătorul parchetului în conformitate cu legea sunt obligatorii pentru procurorii din subordinea sa; (iv) dispozițiile

---

¹ Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2.632/C/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Parte I, nr.nr. 623bis din 26 august 2014, a fost înlocuit prin Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori a CSM nr.947/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Parte I, nr.1004bis din 13 decembrie 2019

date în scris și în conformitate cu legea de conducătorul parchetului ierarhic superior sunt obligatorii pentru conducătorul parchetului ierarhic inferior care i se subordonează.

În raport cu dispozițiile imperative ale art. 64 alin. (1), art. 65 alin. (1) și (2) și art. 92 alin. (3) din Legea nr.304/2004, respectarea dispozițiilor procurorului general în exercitarea atribuțiilor de conducere, coordonare și control, date în scris și în conformitate cu legea, sunt obligatorii pentru parchetele din raza de competență a acestora, reprezentând o îndatorire de serviciu.

În baza art. 100 lit. a) din Legea nr. 303/2004, a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „avertisment”.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.1 din 14 ianuarie 2019](#)

7. Procuror. Nerespectarea dispozițiilor art.62 alin.(1) din Regulamentul lucrărilor de inspecție.

Art. 99 lit. m) teza a doua din Legea nr. 303/2004
Regulamentul lucrărilor de inspecție, art.62 alin.(1)

În cauza dedusă judecății, s-a reținut că nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) teza a doua din Legea nr. 303/2004.

Procurorului, la momentul respectiv inspector judiciar în cadrul Inspecției Judiciare, i se impută încălcarea dispozițiilor art.62 alin.(1) din Regulamentul lucrărilor de inspecție, prin săvârșirea următoarelor fapte: (i) a transmis o adresă către unitatea de parchet ce urma să fie controlată, fără a se consulta cu membrii echipei de control și fără ca adresa să fie avizată de șeful Direcției de inspecție judiciară pentru procurori; (ii) s-a deplasat, din proprie inițiativă, la unitatea de parchet ce urma să fie controlată, în urma unei convorbiri telefonice cu conducătorul acelei unități de parchet și utilizând autoturismul de serviciu trimis de conducătorul unității respective, fără a se consulta cu membrii echipei de control și fără a încunoștința conducerea Inspecției Judiciare.

Potrivit dispozițiilor art. 62 alin. (1) din Regulamentul lucrărilor de inspecție, „În vederea efectuării controlului, echipa de inspectori judiciari desemnată solicită conducerii instanței/parchetului, unde urmează a se efectua verificările, comunicarea datelor și informațiilor necesare în raport de obiectivele controlului, printr-o adresă avizată de șeful direcției de inspecție judiciară corespunzătoare”.

În circumstanțele cauzei, s-a reținut că faptele săvârșite se circumscriu elementului material al laturii obiective a abaterii disciplinare.

Însă, sub aspectul laturii subiective, probatoriul administrat nu reflectă faptul că procurorul a urmărit în mod nejustificat și conștient, cu intenție, încălcarea normelor legale ce reglementează obligațiile ce-i reveneau în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu, având în vedere următoarele aspecte: (i) ordinul inspectorului-șef al Inspecției Judiciare, prin care au fost stabilite obiectivele controlului, componența echipei de control, perioada de desfășurare a controlului, perioada vizată de control, structura raportului de control ș.a. a fost contrasemnat de directorul Direcției de inspecție judiciară pentru procurori, care avea astfel cunoștință de cuprinsul acestui document; (ii) adresa emisă de procuror, în calitate de coordonator al echipei de control, fără a fi avizată de șeful direcției de inspecție judiciară corespunzătoare, și transmisă către unitatea de parchet ce urma a fi controlată, cuprinde solicitarea de a se lua măsurile necesare în vederea punerii la dispoziția inspectorilor judiciari a evidențelor/documentelor, astfel cum au fost indicate în obiectivele controlului,

conform ordinului inspectorului-șef al Inspecției Judiciare; (iii) atât timp cât tematica de control cuprinsă în adresă corespunde cu obiectivele controlului din ordinul menționat, care era cunoscut de directorul Direcției de inspecție judiciară pentru procurori, nu se poate reține reaua-credință și intenția procurorului de a nesocoti dispozițiile menționate; (iv) conduita procurorului este justificată de faptul că perioada dintre data emiterii ordinului (3 iulie 2017) și data începerii controlului (17 iulie 2017) era foarte scurtă, în condițiile în care luna iulie este alocată vacanței judecătorești și parte din personal se afla în concediu de odihnă, astfel că a considerat că se impune o organizare rapidă în ceea ce privește pregătirea materialelor necesare efectuării controlului; (v) cu ocazia deplasării personale la unitatea de parchet, în ziua emiterii ordinului (3 iulie 2017), procurorul a înmănat conducătorului unității de parchet un exemplar original al ordinului, sub semnătură de primire pe un al doilea exemplar al ordinului, care a fost atașat la lucrarea Inspecției Judiciare, și a purtat discuții referitoare la obiectul controlului; (vi) aducerea la cunoștință cu celeritate a ordinului privind controlul este de natură să eficientizeze desfășurarea acestuia, prin pregătirea materialelor ce urmau a fi puse la dispoziția membrilor echipei de control pentru efectuarea verificărilor necesare.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.91 din 15 aprilie 2019](#)

8. Procuror. Repartizarea dosarelor cu întârziere de către prim-procuror

Legea nr.303/2004, art.99 lit.m)

Regulamentul parchetelor², art.127 alin.(4) și (5), art.173

În circumstanțele cauzei, s-a reținut că sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.m) din Legea nr.303/2004, în situația în care: (i) prim-procurorul își constituie un mod de lucru contrar dispozițiilor art.127 alin.(4) și (5) din Regulamentul parchetelor, în cadrul căruia procedează în mod repetat la repartizarea dosarelor după foarte multe timp de la înregistrare; (ii) cu încălcarea dispozițiilor art.173 din Regulamentul parchetelor, prim-procurorul nu completează Condica de evidență a dosarelor și lucrărilor procurorilor.

Prim-procurorului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „avertisment” pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art.99 lit.h), lit.g) și lit.m) din Legea nr.303/2004.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.92 din 15 aprilie 2019](#)

---

² Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Ordinul ministrului justiției nr. 2.632/C/2014, publicat în Monitorul Oficial al României, Parte I, nr.nr. 623bis din 26 august 2014, a fost înlocuit prin Regulamentul de ordine interioară al parchetelor, aprobat prin Hotărârea Secției pentru procurori a CSM nr.947/2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Parte I, nr.1004bis din 13 decembrie 2019.

9. Procuror. Distrugerea datelor obținute în urma supravegherii tehnice

Legea nr. 303/2004, art.4 alin.(1), art.99 lit.m) teza a doua
Regulamentul de ordine interioară al DNA, art. 81 alin. (2) lit. a)

Pentru existența abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. m) teza a doua din Legea nr. 303/2004, sub aspectul laturii obiective, trebuie să existe în sarcina procurorului o obligație cu caracter administrativ prevăzută de lege sau înscrisă în regulamentul de ordine interioară și să existe o nerespectare a acestei obligații, iar, sub aspectul laturii subiective, este necesar ca nerespectarea acestei obligații să fie nejustificată.

Art. 4 alin. (1) al Titlului I „Dispoziții generale”- Capitolul I – „Noțiuni și principii” din Legea nr. 303/2004 vizează respectarea supremației legii, a drepturilor și libertăților persoanelor, precum și a egalității lor în fața legii, asigurarea unui tratament juridic nediscriminatoriu tuturor participanților la procedurile judiciare, indiferent de calitatea acestora, iar Titlul IX „Atribuțiile personalului din cadrul Direcției Naționale Anticorupție” - Capitolul I „Atribuțiile procurorilor/procurorilor militari” - art. 81 alin. (2) lit. a) din Regulamentul de ordine interioară al DNA statuează că procurorii/procurorii militari din cadrul DNA au, printre atribuții generale, și pe aceea privind asigurarea respectării legii și independenței autorității judecătorești prin activitățile desfășurate.

Aceste prevederi legale nu conțin dispoziții cu privire la procedura administrativă de urmat în cazul punerii în executare a unei hotărâri judecătorești prin care se dispune distrugerea datelor obținute în urma supravegherii tehnice, ci, așa cum rezultă din însăși denumirea marginală a capitolelor din care fac parte, principii cu caracter general în desfășurarea activității magistratului.

Așadar, textele anterior menționate nu instituie în sarcina procurorului obligații cu caracter administrativ a căror nerespectare poate atrage incidența abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. m) teza a doua din Legea nr. 303/2004.

Dispoziția de distrugere stabilită prin Încheierea din 17 octombrie 2017 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția penală nu echivalează cu o obligație cu caracter administrativ în sensul art. 99 lit. m) teza a doua din Legea nr. 303/2004, cu atât mai mult cu cât punerea în executare a acesteia s-a realizat ca urmare a demersurilor întreprinse chiar de către procuror, prin solicitarea de comunicare a acesteia la 14 martie 2018. De la momentul primirii acesteia și până la data finalizării s-a scurs un termen de 13 zile apreciat ca fiind rezonabil față de complexitatea măsurilor de aducere la îndeplinire a dispozitivului hotărârii, motiv pentru care, nici sub aspect subiectiv, nu poate fi angajată răspunderea magistratului.

În lipsa unui text de lege care să prevadă procedura de urmat pentru distrugerea probelor înregistrate pe suporturi optici și, implicit, a unui termen până la care ar fi trebuit realizat acest lucru – cu atât mai mult cu cât chiar prin încheierea Înaltei Curți de Casație și Justiție s-a reținut că „legiuitorul are obligația de a reglementa și o procedură a conservării și/sau a distrugerii datelor interceptate prin punerea în executare a măsurii contestate” – nu poate fi reținută vinovăția procurorului. În analiza culpei au fost avute în vedere și considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 244/2017, prin care s-a reținut lipsa unei proceduri de distrugere a probelor.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.110 din 13 mai 2019](#)

Art.99 lit.ș) Legea nr.303/2004: „nerespectarea deciziilor Curții Constituționale ori a deciziilor pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii”

1. Judecător. Nesocotirea efectului obligatoriu al considerentelor deciziei Curții Constituționale și deciziei pronunțate de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea unui recurs în interesul legii.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.ș)

Deciziile Curții Constituționale nr. 732/2014 și nr.735/2016

Decizia nr. 6/2016, ÎCCJ – Completul competent să judece recursul în interesul legii

Deciziei nr. 24/2015, ÎCCJ – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept

Prin acțiunea disciplinară se impută judecătorului săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.ș) din Legea nr.303/2004, pentru nesocotirea efectului obligatoriu al considerentelor Deciziei Curții Constituționale nr. 732/2014³ și Deciziei nr. 6/2016⁴ a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii.

Prin Decizia Curții Constituționale nr. 732/2014, s-a constatat că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională. Așa cum rezultă din dispozitivul și din considerentele de la pct.24, 25 și 27, Curtea Constituțională a statuat cu privire la neconstituționalitatea sintagmei „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal, reținând că modalitatea de incriminare, prin acordarea de relevanță penală valorii alcoolemiei din momentul prelevării mostrelor biologice, nu permite destinatarilor normei penale de incriminare să aibă o reprezentare clară a elementelor constitutive, de natură obiectivă și subiectivă, ale infracțiunii, astfel încât să poată să prevadă consecințele ce decurg din nerespectarea normei și să își adapteze conduita potrivit acesteia.

Pentru a constitui abatere disciplinară, în forma prevăzută art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004, fapta ar fi trebuit să conștie în pronunțarea unei hotărâri referitoare la infracțiunea prevăzută de art. 336 alin. (1) din Codul penal, prin care, contrar Deciziei Curții Constituționale nr. 732/2014, să se țină seama de alcoolemia la momentul prelevării mostrelor biologice.

În cauză, însă, nu este demonstrată nici nerespectarea Deciziei nr. 24/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor

---

³ Decizia Curții Constituționale nr. 732/2014, prin care: I. Cu majoritate de voturi, a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată, din oficiu, de Curtea de Apel Oradea - Secția penală și pentru cauze cu minori în Dosarul nr. 984/255/P/2012 al acestei instanțe și s-a constatat că sintagma „la momentul prelevării mostrelor biologice” din cuprinsul dispozițiilor art. 336 alin. (1) din Codul penal este neconstituțională. II. Cu unanimitate de voturi a fost respinsă, ca inadmisibilă, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 336 alin. (3) din Codul penal, excepție ridicată, din oficiu, de aceeași instanță în același dosar.

⁴ Decizia nr. 6/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii, prin care a fost respins, ca inadmisibil, recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții Militare de Apel privind „stabilirea întinderii efectelor Deciziei nr. 732 din 16 decembrie 2014 a Curții Constituționale a României, după publicarea acesteia în Monitorul Oficial al României, cu referire la infracțiunea de conducere pe drumurile publice a unui vehicul sub influența alcoolului sau a altor substanțe, prevăzută de art. 336 alin. (1) Cod penal”.

chestiuni de drept⁵ ori a Deciziei Curții Constituționale nr. 735/2016⁶, întrucât, prin ambele decizii, sesizările au fost respinse, ca inadmisibile, instanțele constatând că interpretarea și aplicarea acestor dispoziții legale este atributul exclusiv al magistratului.

Așa fiind, pronunțarea de către magistrații cercetați disciplinar a unor hotărâri prin care au considerat că infracțiunea prevăzută de art. 336 alin. (1) din Codul penal nu este dezincriminată ca efect al publicării Deciziei Curții Constituționale nr. 732/2014, urmată de pronunțarea altor hotărâri, prin care au reținut contrariul, nu constituie abaterea disciplinară prevăzută art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004, ci este rezultatul propriului raționament juridic al acestora, format în urma analizării probatoriului și a dispozițiilor legale aplicabile, activitate ce reprezintă exercițiul normal al funcției de judecător, concretizat în soluția dispusă în cauză, care este susceptibilă de cenzurare numai în modalitățile prevăzute de lege, respectiv prin exercitarea căilor de atac; altfel, s-ar aduce atingere principiului independenței judecătorului, consacrat de dispozițiile art. 124 alin. (3) din Constituție.

Nici prin raportare la Decizia nr. 6/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul competent să judece recursul în interesul legii nu se poate reține săvârșirea abaterii disciplinare prevăzute art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004, întrucât, prin decizia respectivă, a fost respins, ca inadmisibil, recursul în interesul legii cu privire la stabilirea întinderii efectelor Deciziei nr. 732/2014 a Curții Constituționale, reținându-se că, prin această decizie, nu s-a dat o anumită dezlegare problemei de drept supuse analizei, care să fie obligatorie pentru instanțe, potrivit art. 474 alin. (4) din Codul de procedură penală.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.76 din 25 martie 2019](#)

2. Procuror. Decizia Curții Constituționale prin care a fost dispusă o obligație în sarcina magistratului.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.ș)
Decizia Curții Constituționale nr.611/2017

Prin Decizia nr. 611/2017, Curtea Constituțională a decis următoarele:

„1. Constată că există un conflict juridic de natură constituțională între Parlamentul României, pe de o parte, și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, generat de refuzul procurorului șef al DNA de a se prezenta în fața Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial.

2. Constată obligația doamnei A. de a se prezenta în fața Parlamentului României - Comisia specială de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor

---

⁵ Deciziei nr. 24/2015, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție – Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, prin care a fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea formulată de Curtea de Apel Ploiești - Secția penală și pentru cauze cu minori și de familie prin Încheierea din data de 24 iunie 2015, pronunțată în Dosarul nr. 156/315/2015, privind pronunțarea unei hotărâri prealabile referitoare la „conținutul constitutiv al infracțiunii prevăzute de art. 336 alin. (1) Cod penal”.

⁶ Decizia Curții Constituționale nr.735/2015, prin care a fost respinsă, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate ridicată în Dosarul nr. 3.287/211/2016 al Judecătoriei Cluj-Napoca - Secția penală și s-a constatat că dispozițiile art. 336 alin. (1) din Codul penal și art. 15 alin. (2) din Legea nr. 187/2012 pentru punerea în aplicare a Legii nr. 286/2009 privind Codul penal sunt constituționale în raport cu criticile formulate.

ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de a furniza informațiile solicitate sau de a pune la dispoziție celelalte documente sau mijloace de probă deținute, utile activității comisiei.

3. Constată că nu există un conflict juridic de natură constituțională între Parlamentul României, pe de o parte, și Ministerul Public - Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte, generat de refuzul procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a exercita acțiunea disciplinară împotriva procurorului-șef al DNA pentru neprezentarea în fața Comisiei speciale de anchetă a Senatului și Camerei Deputaților pentru verificarea aspectelor ce țin de organizarea alegerilor din 2009 și de rezultatul scrutinului prezidențial și de refuzul Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție de a transmite comisiei speciale de anchetă o copie după dosarul de urmărire penală aflat pe rolul acestui parchet.”

Prin raportare la dispozitivul deciziei Curții Constituționale, precum și la considerentele acesteia – inclusiv paragraful 138, care nu reprezintă decât o anticipare a dispozitivului – magistratul destinat al dispozitivului și-a îndeplinit obligația impusă, răspunzând în scris solicitării adresate de comisia de anchetă parlamentară, în sensul că „nu deține informații și/sau documente necesare clarificării împrejurărilor și cauzelor în care s-au produs evenimentele supuse cercetării parlamentare”.

Pentru a fi reținută abaterea disciplinară prevăzută de art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004, este necesar ca magistratul să ignore, să nu respecte, cu vinovăție, decizia instanței de contencios constituțional.

Sub aspectul laturii subiective, magistratul nu a dorit să ignore decizia Curții Constituționale. Dimpotrivă, atât dispozitivul, cât și considerentele deciziei au format convingerea magistratului în sensul că obligația impusă este una alternativă, iar alegerea de a o executa în varianta răspunsului scris este perfect legitimă, motiv pentru care nu există nicio formă de vinovăție, cu atât mai puțin cea a intenției.

Chiar dacă interpretarea deciziei Curții Constituționale s-ar face în sensul că obligația impusă magistratului este una neechivocă de a se prezenta în fața comisiei parlamentare, sub aspectul laturii subiective, abaterea disciplinară prevăzută de art. 99 lit. ș) din Legea nr. 303/2004 privește nerespectarea deciziilor (pronunțate de Curtea Constituțională sau de Înalta Curte de Casație și Justiție în soluționarea recursurilor în interesul legii) care vizează activitatea judiciară desfășurată de judecători și procurori.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.78 din 25 martie 2019](#)

Art.99 lit.t) Legea nr.303/2004: „exercitarea funcției cu rea-credință sau gravă neglijență”

1. Judecător. Refuzul de a semna încheierea de amânare a pronunțării.

Legea nr.303/2004, art.99 lit.t) teza întâi, art.100 lit.b)

Fapta judecătorului, care, cu știință, refuză să semneze încheierile de amânare a pronunțării, deși a participat la dezbaterea recursului și la deliberări împreună cu ceilalți membri ai completului, încălcând astfel dispozițiile art.147, art.256 alin. 1, art.258 și art.261 alin.1 pct. 8 C.proc.civ. 1865, întrunește elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art.99 lit.t) teza întâi din Legea nr.303/2004

În baza art. 100 lit. b) din Legea nr. 303/2004, judecătorului i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară constând în „diminuarea indemnizației de încadrare lunare brute cu 10% pe o perioadă de 3 luni”, pentru săvârșirea abaterilor disciplinare prevăzute de art. 99 lit. c) și t) teza întâi raportat la art. 99¹ din aceeași lege.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.242 din 4 noiembrie 2019](#)

2. Procuror. Distrugerea probelor obținute în temeiul măsurilor de supraveghere tehnică autorizate

Legea nr. 303/2004, art. 99 lit. t) teza întâi, art. 99¹ alin.(1)

Situația de fapt dedusă analizei în cadrul litigiului disciplinar este conturată de următoarele elemente: (i) Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția penală a pronunțat Încheierea din 17 octombrie 2017 – prin care, în aplicarea Deciziei Curții Constituționale nr. 244 din 6 aprilie 2017, a dispus și „distrugerea probelor obținute în temeiul măsurilor de supraveghere tehnică autorizate” cu privire la doi petenți, fără a stabili un termen de executare a măsurii luate; (ii) procurorul, luând cunoștință de soluție prin intermediul aplicației ECRIS, la 14 martie 2018 a solicitat Înaltei Curți de Casație și Justiție comunicarea unui exemplar al încheierii pronunțate, copia încheierii fiind comunicată parchetului la 19 martie 2018; la 4 zile după primirea acesteia, procurorul a emis o ordonanță prin care a dispus punerea în executare a măsurii dispuse, activitate finalizată la 27 martie 2018.

În raport cu probatoriul administrat, nu sunt identificate elemente de natură a conduce la concluzia că procurorul ar fi adoptat o măsură în afara oricăror dispoziții procesuale, că ar fi săvârșit o eroare pentru care un observator rezonabil nu poate găsi o justificare ori că ar fi realizat o distorsionare voită a dreptului în scopul producerii unei vătămări, demonstrând o lipsă de onestitate în exercitarea profesiei.

În consecință, s-a reținut că nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. t) teza întâi raportat la art. 99¹ alin.(1) din Legea nr. 303/2004, întrucât procurorul a respectat prevederile art. 2 și 102 alin. 2, 139 alin. 4, 141 alin. 6, 550 alin. 1 și 552 alin. 2 din Codul de procedură penală.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.110 din 13 mai 2019](#)

3. Procuror. Obligația de informare cu privire la măsurile de supraveghere tehnică. Procurorul căruia îi incumbă obligația prevăzută de art.145 C.proc.pen..

Legea nr. 303/2004, art. 99 lit. t) teza a doua
Codul de procedură penală, art. 145 alin. (1), (4) și (5)

Art. 145 alin. (1), (4) și (5) din Codul de procedură penală statuează că, după încetarea măsurii de supraveghere tehnică, procurorul informează, în scris, în cel mult 10 zile, pe fiecare subiect al unui mandat despre măsura de supraveghere tehnică ce a fost luată în privința sa. [...] Procurorul poate să amâne motivat efectuarea informării sau a prezentării suporturilor pe care sunt stocate activitățile de supraveghere tehnică ori a proceselor-verbale de redare, dacă aceasta ar putea conduce la perturbarea sau periclitarea bunei desfășurări a urmăririi penale în cauză (lit. a), punerea în pericol a siguranței victimei, a

martorilor sau a membrilor familiilor acestora (lit.b), dificultăți în supravegherea tehnica asupra altor persoane implicate în cauză (lit. c). Amânarea se poate dispune cel mai târziu până la terminarea urmăririi penale sau până la clasarea cauzei.

În circumstanțele cauzei, s-a reținut că nu sunt întrunite elementele constitutive ale abaterii disciplinare prevăzute de art. 99 lit. t) teza a doua din Legea nr. 303/2004, în condițiile în care:

(i) în raport cu dispozițiile procedurale citate, referitor la măsurile de supraveghere tehnică dispuse, procurorul cercetat disciplinar a răspuns unui petent în sensul că, în ceea ce îl privește, nu au fost dispuse asemenea măsuri, deși, în realitate, astfel de măsuri fuseseră luate într-un dosar de urmărire penală și valorificate într-altul;

(ii) în cadrul procedurii disciplinare s-a ridicat problema încălcării prevederile art. 145 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală, art. 30 alin. (1) lit. o) din Regulamentul de ordine interioară al DNA și pct.56, 58, 59, 63, 67-68, 70-72 din considerentele Deciziei Curții Constituționale nr. 244/2017;

(iii) procurorul de caz căruia îi reveneau obligațiile prevăzute de art. 145 alin. (4) și (5) din Codul de procedură penală își încetase activitatea în cadrul unității de parchet anterior înregistrării cererilor de informare;

(iv) cererile au fost repartizate spre soluționare unui alt procuror – care este subiectul procedurii disciplinare în prezentul litigiu – care a repartizat lucrarea unui ofițer de poliție judiciară, care lucrase în echipă cu procurorul de caz. Astfel, documentarea pentru răspunsurile comunicate petentului a fost sarcina ofițerului de poliție judiciară, care, realizând defectuos această activitate, a suportat rigorile legii în cadrul procedurii disciplinare;

(v) o prorogare (de la procurorul de caz la un alt procuror) a atribuțiilor de informare în condițiile art. 145 din Codul de procedură penală ar fi putut interveni numai dacă ar fi fost prevăzută expres, astfel că investirea unui alt procuror decât procurorul de caz cu soluționarea cererilor de informare nu echivalează cu instituirea în sarcina acestuia a obligației de informare pentru a putea fi reținută încălcarea prevederilor legale incidente;

(vi) în condițiile expuse, s-a reținut că procurorul s-a bazat pe buna-credință și competențele ofițerului de poliție judiciară la momentul semnării adreselor de răspuns și a rectificat ulterior eroarea intervenită în urma constatării neregularității, prin emiterea unei noi adrese de răspuns către petent.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.111 din 13 mai 2019](#)

II. ETAPELE PROCEDURII DISCIPLINARE

1. Etapele procedurii disciplinare: etapa administrativă, etapa administrativ-jurisdicțională, etapa judiciară

Legea nr. 317/2004, art.45, 46, 49, art.51

Conform dispozițiilor cuprinse în Legea nr. 317/2004 și în Regulamentul lucrărilor de inspecție, procedura răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor cuprinde trei etape:

(i) etapa administrativă, desfășurată de Inspecția Judiciară, care cuprinde două faze: faza verificărilor prealabile (art. 45 din Legea nr. 317/2004, reglementată în Secțiunea 1 a Capitolului II din Regulamentul lucrărilor de inspecție) și faza cercetării disciplinare (art. 46 din Legea nr. 317/2004, reglementată în Secțiunea a 2-a a Capitolului II din Regulamentul lucrărilor de inspecție);

(ii) etapa administrativ-jurisdicțională, care constă în soluționarea de către CSM, prin secțiile sale, a acțiunii disciplinare exercitate de Inspecția Judiciară (art. 49 din Legea nr. 317/2004);

(iii) etapa judiciară, care constă în soluționarea de către Completul de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție a căilor de atac exercitate împotriva hotărârilor pronunțate de CSM, prin secțiile sale, în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor (art. 51 din Legea nr. 317/2004).

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.126 din 27 mai 2019](#)

III. CERCETAREA DISCIPLINARĂ

1. Sesizarea Inspecției Judiciare cu aspecte care au făcut obiectul unor verificări anterioare.

Regulamentul lucrărilor de inspecție, art. 17

Prin înregistrarea din oficiu a sesizării, sub un număr nou, în condițiile în care aceleași aspecte făcuseră obiectul unei verificări anterioare, finalizate cu exercitarea acțiunii disciplinare, au fost încălcate prevederile art. 17 din Regulamentul lucrărilor de inspecție, ceea ce atrage nulitatea procedurii verificării prealabile.

Nerespectarea de către Inspecția Judiciară, în desfășurarea activității sale, a acestor norme atrage sancțiunea nulității, ca urmare a înfrângerii dispozițiilor regulamentare și legale aplicabile, lipsindu-se actul juridic astfel întocmit de efectele urmărite la întocmirea lui. Instituția juridică a nulității nu este specifică doar Codului de procedură civilă, ci intervine în cazul oricărui act juridic civil, indiferent de natura lui, inclusiv în cazul actului administrativ.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.50 din 25 februarie 2019](#)

2. Suspendare din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare

Legea nr. 317/2004, art. 52 alin. (1)

Măsura de suspendare din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare, în procedura reglementată de art. 52 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, poate fi dispusă pe tot parcursul cercetării sau acțiunii disciplinare, iar nu numai după exercitarea acțiunii disciplinare.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.62 din 4 martie 2019](#)

3. Verificări prealabile. Termen de decădere.

Legea nr. 317/2004, art. 45 alin. (3)
C.proc.civ., art.185 alin. (1)

Termenul prevăzut de art. 45 alin. (3) din Legea nr. 317/2004, în interiorul căruia trebuie efectuate verificările prealabile, este un termen legal imperativ, a cărui nerespectare atrage decăderea, actul de procedură făcut peste termen fiind lovit de nulitate, conform art. 185 alin. (1) C.proc.civ..

Nerespectarea de către Inspecția Judiciară, în desfășurarea activității sale a acestor norme atrage sancțiunea nulității, ca urmare a înfrângerii dispozițiilor regulamentare și legale aplicabile, lipsindu-se actul juridic astfel întocmit de efectele urmărite la întocmirea lui. Instituția juridică a nulității nu este specifică doar Codului de procedură civilă, ci intervine în cazul oricărui act juridic civil, indiferent de natura lui, inclusiv în cazul actului administrativ.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.50 din 25 februarie 2019](#)

IV. PROCEDURA ADMINISTRATIV-JURISDICTIONALĂ

1. Rezoluția de exercitare a acțiunii disciplinare. Natură juridică. Act întocmit într-o zi nelucrătoare. Sancțiunea nulității.

Rezoluția prin care se dispune începerea cercetării disciplinare este un act administrativ, având o dublă natură juridică: pe de o parte, este actul prin care se finalizează procedura disciplinară administrativă; pe de altă parte, este actul de sesizare a jurisdicției disciplinare;

Rezoluția poate fi cenzurată sub aspectul nulității, iar validitatea acțiunii disciplinare depinde de validitatea acestui act procesual.

Un act administrativ întocmit într-o zi nelucrătoare declarată legal echivalează cu un act inexistent, astfel încât sancțiunea nu poate fi alta decât nulitatea absolută.

Întocmirea rezoluției de începere a cercetării disciplinare într-o zi nelucrătoare răstoarnă prezumția de legalitate a acestui act administrativ și constatându-se existența unei încălcări a unei dispoziții legale cu privire la o condiție extrinsecă a unui act, sancțiunea aplicabilă este nulitatea absolută a rezoluției anterior menționate.

Rezoluția de începere a cercetării disciplinare reprezintă actul de sesizare a instanței de disciplină, iar efectele asupra carierei judecătorului în cauză nu pot fi altfel înlăturate decât prin constatarea nulității absolute a acesteia, fiind încălcată o normă imperativă care vizează un interes general, acela al desfășurării activității unei entități publice.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.154 din 3 iunie 2019](#)

2. Codul de procedură civilă. Compatibilitatea dispozițiilor Codului de procedură civilă cu procedura de soluționare a acțiunii disciplinare desfășurate în fața CSM.

2.1. Inaplicabilitatea dispozițiilor art.211 C.proc.civ. în procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM. Cvorumul necesar desfășurării lucrărilor CSM, ca instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare.

Legea nr.317/2004, art. 27 alin. (2), art.44-53, art.49 alin.(7)
C.proc.civ., art.211

Art. 49 alin. (7) din Legea nr. 317/2004 prevede că dispozițiile legii referitoare la procedura de soluționare a acțiunii disciplinare se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă, însă, chiar în prezența acestei norme de trimitere, nu devin incidente în mod automat prevederile Codului de procedură civilă.

Astfel, în procedura disciplinară desfășurată în fața CSM, ca instanță disciplinară, nu sunt aplicabile dispozițiile art.211 C.proc.civ. referitoare la constituirea instanței judecătorești.

Conform jurisprudenței Completului de 5 judecători, lucrările Secției pentru judecători în materie disciplinară a CSM se desfășoară cu respectarea dispozițiilor art. 27 alin. (2) teza a doua din Legea nr. 317/2004, „în prezența majorității membrilor acestora” (spre exemplu, Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători: nr.14/2017; nr.266/2017, pct.64-66; nr.5/2018, pct.41).

Argumentele în susținerea acestei interpretări sunt următoarele: (i) dispozițiile art.44-53 din Legea nr.317/2004, care reglementează atribuțiile CSM în materia răspunderii disciplinare a magistraților, nu cuprind norme derogatorii de la cele ale art.27 alin.(2) din lege; (ii) art. 49 alin. (7) din Legea nr. 317/2004 prevede că dispozițiile legii referitoare la procedura de soluționare a acțiunii disciplinare se completează cu dispozițiile Codului de procedură civilă, însă, chiar în prezența acestei norme de trimitere, nu devin incidente în mod automat prevederile art.211 C.proc.civ., în ceea ce privește constituirea instanței judecătorești; (iii) secțiile CSM, atunci când îndeplinesc rolul de instanță de judecată în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, nu sunt instanțe judecătorești în sensul art. 126 alin. (2) din Constituție și prevederilor Legii nr. 304/2004, ci funcționează ca instanță extrajudiciară îndeplinind o activitate administrativ-jurisdicțională, fiind, în consecință, un organ administrativ-jurisdicțional, așa cum s-a reținut și în jurisprudența Curții Constituționale (Deciziile nr. 148 din 16 aprilie 2003 și nr.391 din 17 aprilie 2007).

ÎCCJ, Completul de 5 judecători,
[Decizia nr.62 din 4 martie 2019, Decizia nr.71 din 18 martie 2019](#)

2.2. Aplicabilitatea dispozițiilor art.413 alin.(1) pct.1 C.proc.civ. în procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM.

C.proc.civ., art.413 alin.(1) pct.1
Legea nr.317/2004, art.46 alin.(3), art.49 alin. (5) și (7)

În ceea ce privește judecarea acțiunii disciplinare, art.49 alin.(7) din Legea nr.317/2004 prevede că „Dispozițiile din prezenta lege ce reglementează procedura de soluționare a acțiunii disciplinare se completează cu dispozițiile Legii nr.134/2010, republicată, cu modificările ulterioare, în măsura în care nu sunt incompatibile cu aceasta”.

În procedura administrativ-jurisdicțională derulată în fața secțiilor în materie disciplinară ale CSM, compatibilitatea și, în consecință, aplicabilitatea dispozițiilor Codului de procedură civilă se analizează în raport cu circumstanțele concrete ale fiecărei cauze, iar legalitatea și temeinicia interpretării date de instanța disciplinară este cenzurată de instanța judecătorească, în speță de Completul de 5 judecători al ÎCCJ.

Dispozițiile art.413 alin.(1) pct.1 C.proc.civ., conform cărora „Instanța poate suspenda judecata când dezlegarea cauzei depinde, în tot sau în parte, de existența ori inexistența unui drept care face obiectul unei alte judecăți” sunt compatibile cu procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM, ca instanță disciplinară.

Aplicabilitatea art.413 alin.(1) pct.1 C.proc.civ. în procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM nu este înlăturată de existența dispozițiilor speciale ale art.46 alin.(3) și art.49 alin.(5) din Legea nr.317/2004, conform cărora:

„Art.46. – [...] (3) Cercetarea disciplinară se suspendă atunci când împotriva judecătorului sau procurorului cercetat s-a dispus punerea în mișcare a acțiunii penale pentru aceeași faptă.

Art.49. – [...] (5) Dispozițiile art. 46 alin. (3) și (4) se aplică în mod corespunzător. Suspendarea se dispune, prin încheiere, de secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii.”

Este de observat că situația de suspendare reglementată de dispozițiile legii speciale – art.46 alin.(3) din Legea nr.317/2004 – se referă la punerea în mișcare a acțiunii penale pentru aceeași faptă, ceea ce, în cauza dedusă judecării, nu exclude compatibilitatea cu procedura disciplinară și aplicabilitatea dispozițiilor art.413 alin.(1) pct.1 C.proc.civ., care se referă la o altă ipoteză juridică, reprezentată în cauză de înrâurirea pe care soluția ce urmează a fi pronunțată într-un litigiu de contencios administrativ o are asupra dezlegării acțiunii disciplinare.

În susținerea acestei argumentații la situația de speță, se cuvine a fi luat în considerare și faptul că absența unor reglementări speciale în Legea nr.317/2004 cu privire la alte cazuri de suspendare – decât cel prevăzut de art.46 alin.(3) din Lege – permite instanței investite cu judecarea cauzei, în virtutea normei de trimitere de la art.49 alin.(7) din Legea nr.317/2004, să analizeze și, după caz, să constate compatibilitatea și să aplice alte ipoteze de suspendare prevăzute de Codul de procedură civilă.

În circumstanțele cauzei, Secția pentru procurori în materie disciplinară a CSM a dispus, în temeiul art.413 alin.(1) pct.1 C.proc.civ., suspendarea judecării acțiunii disciplinare, până la soluționarea definitivă a litigiului de contencios administrativ având ca obiect anularea dispozițiilor art.7 alin.(3) din Regulamentul lucrărilor de inspecție, a căror înrâurire asupra diferendului disciplinar este determinată de faptul că una dintre apărările magistratului cercetat este întemeiată pe nelegalitatea dispozițiilor respective.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.237 din 4 noiembrie 2019](#)

2.3. Inaplicabilitatea dispozițiilor art.509-513 C.proc.civ. în procedura administrativ-jurisdicțională desfășurată în fața CSM.

C.proc.civ., art. 509-513
Legea nr.317/2004, art.51 alin.(3)

Dispozițiile art. 509-513 C.proc.civ., care reglementează calea de atac a revizurii împotriva hotărârilor judecătorești, nu sunt aplicabile în privința hotărârilor secțiilor în materie disciplinară ale CSM.

Astfel, este inadmisibilă cererea de revizuire formulată împotriva hotărârii pronunțate de CSM, prin secțiile sale, în procedura de soluționare a acțiunii disciplinare.

Soluția de respingere, ca inadmisibilă, a cererii de revizuire, pronunțată de secția corespunzătoare a CSM este rezultatul verificării de către instanța disciplinară a propriei competențe, în temeiul prevederilor constituționale [art. 126, art. 133 alin. (3) și art. 134 alin. (2)] și legale [art. 510 alin. (1) din Codul de procedură civilă, art. 2 și 3 din Legea nr. 304/2004 și art. 44 alin. (1) și art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004] și nu reprezintă un exces de putere sau un refuz de a judeca și nici o depășire a atribuțiilor puterii judecătorești.

Împotriva hotărârii pronunțate de CSM, în exercitarea rolului de instanță disciplinară, magistratul cercetat disciplinar are asigurat accesul la justiție, prin intermediul căilor de atac reglementate de sistemul judiciar intern, mai exact calea de atac a „recursului”, prevăzută de art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004.

Dreptul de acces la justiție nu presupune dreptul oricărei persoane de a-și alege instanța pe care dorește să o sesizeze ori calea procedurală prin care să aducă litigiul în fața judecătorului, statul având numai obligația de a permite oricărei persoane posibilitatea ca orice litigiu al său să fie examinat de un judecător, în condițiile prevăzute de lege.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.144 din 27 mai 2019](#)

3. Procedura desfășurată în fața CSM, ca instanță disciplinară. Natură juridică. Hotărârea instanței disciplinare - act administrativ-jurisdicțional.

Constituție, art.126 alin.(1)
Legea nr.304/2004, art.2 alin.(2)
Legea nr.317/2004, art.44 alin.(1)

Hotărârile pronunțate de secțiile CSM, atunci când îndeplinesc rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, ca instanțe extrajudiciare, într-o procedură administrativ-jurisdicțională, sunt acte administrativ-jurisdicționale, iar nu hotărâri judecătorești în sensul dispozițiilor Codului de procedură civilă, așa cum rezultă din interpretarea coroborată a dispozițiilor art.126 alin.(1) din Constituție, art.2 alin.(2) din Legea nr.304/2004 și art.44 alin.(1) din Legea nr.317/2004 și așa cum s-a reținut atât în jurisprudența Curții Constituționale⁷, cât și în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție⁸.

Calea de atac a revizuirii reglementată de art.509-513 C.proc.civ. poate fi exercitată numai împotriva unei hotărâri judecătorești, iar nu împotriva unui act administrativ-jurisdicțional.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.71 din 18 martie 2019](#)

4. CSM. Instanță extrajudiciară, care îndeplinește o activitate administrativ-jurisdicțională.

Constituție, art. 126 alin. (1), art. 134 alin. (2)
Legea nr. 304/2004, art. 2 alin. (2)
Legea nr. 317/2004, art. 44 alin. (1)

Atunci când exercită prin secțiile sale rolul de instanță disciplinară în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, CSM nu este o instanță de judecată în sensul dispozițiilor art. 2 din Legea nr. 304/2004.

Sub acest aspect, atât în jurisprudența Curții Constituționale, cât și în practica Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători, s-a statuat că, atunci când îndeplinește rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor, CSM este o instanță extrajudiciară, iar nu o instanță judecătorească în sensul art. 126 alin. (1) din Constituție coroborat cu art. 2 alin. (2) din Legea nr. 304/2004 privind organizarea judiciară, republicată, cu modificările și completările ulterioare. (Deciziile Curții Constituționale nr. 148/2003, nr. 391/2007, nr. 514/2007 și nr. 788/2007; Deciziile Înaltei Curți de Casație și Justiție – Completul de 5 judecători nr. 266/2017, pct. 66; nr. 271/2017, pct. 45; nr. 293/2017, pct. 19; nr. 5/2018, pct. 49 și nr. 148/2018, pct.19).

Astfel cum rezultă din economia dispozițiilor art. 134 alin. (2) din Constituția României, coroborate cu dispozițiile art. 44 alin. (1) din Legea nr. 317/2004, republicată, CSM realizează, în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, o activitate cu caracter

⁷ Deciziile nr.148/2003, nr.391/2007, nr.514/2007, nr.788/2007

⁸ Deciziile Completului de 5 judecători nr.266/2017 (pct.66), nr.271/2017 (pct.45), nr.293/2017 (pct.19) și nr.5/2018 (pct.49).

jurisdicțional, îndeplinind rolul unei instanțe de disciplină aflată în afara sistemului puterii judecătorești, singura care, în ordinea constituțională actuală, înfăptuiește justiția în România.

În același sens s-a pronunțat și Curtea Constituțională, care, prin deciziile sus amintite, a definit, în mod constant, natura juridică a instituției CSM, fără a-i recunoaște calitatea de instanță judecătorească în sensul art.126 alin. (1) din Constituție.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.25 din 4 februarie 2019](#)

V. PROCEDURA JUDICIARĂ

1. CJUE. Cerere de sesizare cu o întrebare preliminară vizând interpretarea unor dispoziții din dreptul intern.

Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, art. 267

În conformitate cu dispozițiile art. 267 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (fostul art. 234 din Tratatul Comunităților Europene), CJUE este competentă să se pronunțe, cu titlu preliminar, cu privire la:

- a) interpretarea tratatelor*
- b) validitatea și interpretarea actelor adoptate de instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii.*

Alineatul 2 al articolului prevede posibilitatea unei instanțe dintr-un stat membru de a sesiza CJUE, dacă apreciază că o decizie în această privință este necesară în soluționarea pricinii, iar în cazul în care chestiunea se invocă într-o cauză pendinte în fața unei instanțe naționale, ale cărei decizii nu sunt supuse vreunei căi de atac în dreptul intern, această instanță este obligată să sesizeze Curtea.

Însă, chiar și în cazul instanțelor ale căror decizii nu sunt supuse niciunei căi de atac - cum este și situația de față - acestora le revine competența de a decide dacă întrebările sunt relevante pentru soluționarea litigiului, precum și asupra conținutului acestora. Așadar, simpla solicitare a părții interesate de a se dispune sesizarea CJUE cu o întrebare preliminară nu implică automat sesizarea instanței europene, instanța națională având libertatea de a evalua relevanța unei astfel de cereri în contextul cauzei pe care o are de soluționat.

Pentru sesizarea CJUE cu o cerere preliminară în interpretare este necesar ca instanța națională să justifice de ce are nevoie de interpretarea unei dispoziții din dreptul comunitar. Ca atare, instanța trebuie să identifice în norma comunitară o problemă de interpretare, care să necesite intervenția CJUE. Recurgerea la procedura preliminară este posibilă numai atunci când instanța națională are îndoieli cu privire la interpretarea corectă a normelor Uniunii, aplicabile în cauză.

Pe calea procedurală a întrebării preliminare CJUE stabilește semnificația normei comunitare, în scopul interpretării unitare a dreptului comunitar la nivelul Uniunii, competența aplicării concrete a normei revenind exclusiv instanței naționale. Întrebarea ce se poate adresa de către instanța națională vizează exclusiv probleme de interpretare, validitate sau aplicare a dreptului comunitar, iar nu aspecte legate de dreptul național sau elemente particulare ale speței deduse judecării.

Atunci când se pronunță asupra interpretării sau validității dreptului Uniunii, Curtea încearcă să ofere un răspuns util pentru soluționarea litigiului principal, instanței de trimitere revenindu-i sarcina de a deduce consecințele concrete din răspunsul Curții, înlăturând, dacă este cazul, aplicarea normei naționale în discuție.

Or, în cuprinsul cererii de sesizare a CJUE contestatoarea pune în discuție aspecte legate de dreptul național, iar aspectele vizând interpretarea, validitatea sau aplicarea dreptului comunitar nu sunt relevante pentru soluționarea litigiului, respectiv pentru calea extraordinară de atac a contestației în anulare dedusă judecării.

Astfel, câtă vreme nu există nicio problemă de interpretare a normelor Uniunii, aplicabile în cauză, care să necesite intervenția CJUE, simpla solicitare a contestatoarei de

a se dispune sesizarea CJUE cu întrebări preliminare nu poate conduce automat la suspendarea judecării pricinii și sesizarea instanței europene.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.73 din 18 martie 2019](#)

2. Hotărâre a Secției pentru judecători a CSM, prin care s-a dispus suspendarea analizării cererii de eliberare din funcție prin pensionare a judecătorului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare. Competență materială.

Legea nr. 304/2004, art. 9

Legea nr. 554/2004, art. 10 alin. (3)

Hotărârea prin care Secția pentru judecători a CSM dispune suspendarea analizării cererii de eliberare din funcție prin pensionare a unui judecător până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare, poate fi atacată la Secția de contencios administrativ a Curții de apel competente, potrivit art. 9 din Legea nr. 304/2004 coroborat cu art. 10 alin. (3) din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004.

O asemenea hotărâre nu face parte din categoria hotărârilor secțiilor CSM prin care se soluționează acțiunea disciplinară, supuse recursului la Completul de 5 judecători al ÎCCJ, conform art.51 alin.(3) din Legea nr.317/204.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.82 din 1 aprilie 2019](#)

3. Contestație în anulare formulată împotriva unei hotărâri date în revizuire. Inadmisibilitate.

Constituție, art. 129

C.proc.civ., art. 7, art. 457 alin. (1), art.503 alin.(2) și (3)

Pentru motivele prevăzute la art.503 alin.(2) și (3) C.proc.civ., contestația în anulare este admisibilă numai dacă este formulată împotriva hotărârilor instanțelor de recurs ori hotărârilor instanțelor de apel, care nu sunt supuse recursului, fiind inadmisibilă dacă este exercitată împotriva unei hotărâri date în revizuire.

Potrivit art. 129 din Constituție, „Împotriva hotărârilor judecătorești, părțile interesate și Ministerul Public pot exercita căile de atac, în condițiile legii”.

Conform art. 457 alin. (1) din Codul de procedură civilă, „Hotărârea judecătorească este supusă numai căilor de atac prevăzute de lege, în condițiile și termenele stabilite de aceasta, indiferent de mențiunile din dispozitivul ei”.

În raport cu principiile statuate prin textele menționate, admisibilitatea unei căi de atac și, pe cale de consecință, provocarea unui control judiciar al hotărârii atacate, este condiționată de exercitarea acesteia în condițiile legii.

Recunoașterea unor căi de atac, în alte situații decât cele prevăzute de legea procesuală, constituie o încălcare a principiului legalității, consacrat expres de dispozițiile art. 7 din Codul de procedură civilă, precum și a principiului constituțional al egalității în fața legii și a autorităților și, din acest motiv, apare ca o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători,

[Decizia nr.61 din 4 martie 2019](#); [Decizia nr.73 din 18 martie 2019](#)

4. Contestație în anulare. Omisiunea instanței de recurs de a cerceta vreunul dintre motivele de casare.

C.proc.civ., art.503 alin.(2) pct.3

Conform art.503 alin.(2) pct.3 C.proc.civ.:

„Art.503. – [...] (2) Hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când: [...]

3. instanța de recurs, respingând recursul sau admițându-l în parte, a omis să cerceteze vreunul dintre motivele de casare invocate de recurent în termen.”

Contestația în anulare este o cale extraordinară de atac, ce poate fi exercitată numai în condițiile și pentru motivele expres și limitativ prevăzute de lege, fără a presupune o analiză în privința legalității ori temeiniciei soluției cu privire la fondul litigiului dedus judecății.

În cauza dedusă judecății, criticile cuprinse în contestația în anulare se referă la omisiunea instanței de recurs de a analiza motivul de casare prevăzut de art.488 alin.(1) pct.5 C.proc.civ., sub aspectul expunerii în concret și detaliat a argumentelor pentru care a apreciat că instanța disciplinară a respectat fiecare dintre dispozițiile procedurale invocate în susținerea motivului, respectiv art.14 alin.(5) și (6), art.22 alin.(4) și art.224 C.proc.civ..

Criticile contestatorului nu fundamentează, în sensul dispozițiilor citate ale art.503 alin.(2) pct.3 C.proc.civ., ipoteza omisiunii instanței de recurs de a analiza motivul de casare invocat.

Analiza deciziei atacate cu contestație în anulare relevă faptul că instanța de recurs a analizat motivul de recurs prevăzut de art.488 alin.(1) pct.5 C.proc.civ. și a expus, în cuprinsul considerentelor deciziei pronunțate, argumentele pentru care a reținut că nu pot fi primite criticile invocate în dezvoltarea acestui motiv de casare.

Astfel, instanța de recurs a reținut că faptele, temeiurile de drept și argumentele reținute de instanța disciplinară nu au fost străine de obiectul sesizării sau de obiectul dezbaterilor, iar apărările pârâtului s-au referit exact la aceste aspecte, pe care le-a cunoscut și în legătură cu care a putut să-și facă apărarea dorită. În aceste condiții, instanța de recurs a concluzionat în sensul că niciunul dintre principiile pretins încălcate (dreptul la apărare și principiul contradictorialității) nu au fost ignorate la momentul soluționării acțiunii disciplinare, fiind avute în vedere apărările pârâtului referitoare la săvârșirea faptei în afara atribuțiilor de serviciu.

Pe de altă parte, se cuvine a fi subliniat că nu poate fi primită susținerea contestatorului în sensul că dispozițiile a căror încălcare a invocat-o subsumat motivului de casare prevăzut de art.488 alin.(1) pct.5 C.proc.civ. reprezintă, în sensul dispozițiilor art.503 alin.(2) pct.3 C.proc.civ. motive de recurs distincte, întrucât, din punct de vedere procedural, motivul de recurs nu este echivalent criticilor, argumentelor sau dispozițiilor legale invocate în susținere.

În ceea ce privește criticile din contestația în anulare în sensul că instanța de recurs avea obligația de a analiza și de a răspunde criticilor din recurs într-un mod mai detaliat sau într-un alt sens decât cel reliefat în motivarea deciziei, sunt edificatoare considerentele Curții Europene a Drepturilor Omului prin care s-a reținut că obligația pe care art.6 paragraful 1 din Convenție o impune instanțelor naționale de a-și motiva deciziile nu presupune existența unui răspuns detaliat la fiecare argument (hotărârile pronunțate în cauzele Perez împotriva Franței și Van der Hurk împotriva Olandei, din 19 aprilie 1994), iar noțiunea de proces echitabil presupune ca o instanță internă să fi examinat totuși în mod

real problemele esențiale care i-au fost supuse, și nu doar să reia pur și simplu concluziile unei instanțe inferioare (hotărârile din cauzele Helle împotriva Finlandei, din 19 decembrie 1997 și Albina împotriva României, din 28 aprilie 2005). Or, decizia ce formează obiectul contestației în anulare răspunde acestor exigențe reținute în jurisprudența CEDO.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.208 din 7 octombrie 2019](#)

5. Suspendarea din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare. Contestație formulată în temeiul art.52 alin.(1¹) din Legea nr.317/2004.

5.1. CSM. Lipsa calității procesuale pasive.

Legea nr.317/2004, art. 44, art. 45, art.52 alin.(1¹)

CSM nu are calitate procesuală pasivă în cadrul procesual al contestației formulate în temeiul art.52 alin.(1¹) din Legea nr.317/2004, împotriva hotărârii prin care secția în materie disciplinară a dispus suspendarea din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare, în temeiul art.52 alin.(1) din lege.

Conform art. 44 și 45 din Legea nr. 317/2004, Inspecția Judiciară are legitimitate procesuală în calitate de titular al acțiunii disciplinare, iar CSM îndeplinește, prin secțiile sale, rolul de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.62 din 4 martie 2019](#)

5.2. Obiectul și titularul sesizării prevăzute de art. 52 alin. (1¹) din Legea nr. 317/2004. Inadmisibilitatea contestației formulate de Inspecția Judiciară împotriva hotărârii pronunțate de CSM, prin care este respinsă măsura de suspendare din funcție a magistratului până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare.

Legea nr.317/2004, art.52 alin.(1) și (1¹)

Dispozițiile art. 52 alin. (1¹) din Legea nr. 317/2004, alineat introdus prin Legea nr. 234/2018, sunt clare și imperative atât în ce privește obiectul contestației reglementate, cât și titularul acesteia, dispunând în mod explicit că numai „hotărârea prin care se dispune suspendarea din funcție” poate fi atacată și numai „de către judecătorul sau procurorul suspendat din funcție”.

Din modul în care legiuitorul a înțeles să se conformeze Deciziei Curții Constituționale nr. 774/2015, rezultă că necesitatea reglementării unei căi de atac se referea doar la situația în care se dispunea măsura suspendării din funcție nu și la situația în care o asemenea măsură era respinsă.

Recunoașterea unor căi de atac în alte situații decât cele prevăzute de legea procesuală constituie o încălcare a principiului legalității consacrat expres de dispozițiile art. 7 C.proc.civ., precum și a principiului constituțional al egalității în fața legii și a autorităților și, din acest motiv, apare ca o soluție inadmisibilă în ordinea de drept.

Or, normele procesuale privind sesizarea instanțelor judecătorești și soluționarea cererilor în limitele competenței atribuite prin lege sunt de ordine publică, potrivit

principiului consacrat în art. 126 alin. (2) din Constituție, neobservarea acestora fiind sancționată cu nulitatea hotărârii judecătorești pronunțate cu nesocotirea lor.

În aceste condiții, este inadmisibilă contestația formulată de Inspecția Judiciară, în temeiul art.52 alin.(1¹) din Legea nr.317/2004, împotriva hotărârii pronunțate de secția corespunzătoare a CSM, prin care, în procedura prevăzută de art.52 alin.(1) din lege, este respinsă măsura de suspendare din funcție a magistratului, până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.108 din 6 mai 2019](#)

6. Hotărâre a Secției pentru procurori a CSM, prin care se dispune suspendarea din funcție a magistratului trimis în judecată pentru o infracțiune. Calea de atac. Instanța competentă.

Legea nr.303/2004, art.62 alin.(1¹)

Legea nr.317/2004, art. 29 alin. (5) și (7), art.40 alin.(2) lit.1), art.52 alin.(1) – (1³)

Prin hotărârea atacată cu recurs la Completul de 5 judecători al ÎCCJ, Secția pentru procurori a CSM a dispus suspendarea din funcție a procurorului, ca urmare a faptului că acesta a fost trimis în judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni.

Măsura a fost dispusă în temeiul:

- art.40 alin.(2) lit.1) din Legea nr.317/2004: „Art.40. – [...] (2) Secția pentru procurori a Consiliului Superior al Magistraturii are următoarele atribuții referitoare la cariera procurorilor: [...] 1) dispune suspendarea din funcție a procurorilor.”

- art. 62 alin. (1¹) din Legea nr. 303/2004: „Art.62 – [...] (1¹) Judecătorul sau procurorul poate fi suspendat din funcție și în cazul în care a fost trimis în judecată pentru o infracțiune, dacă se apreciază, în raport cu circumstanțele cauzei, că se aduce atingere prestigiului profesiei. În situația în care s-a apreciat că judecătorul sau procurorul poate fi menținut în funcție, acestuia i se poate interzice provizoriu exercitarea anumitor atribuții până la soluționarea definitivă a cauzei”.

Hotărârea menționată poate fi contestată în condițiile art. 29 alin. (7) cu referire la alin. (5) din Legea nr. 317/2004, potrivit căroră hotărârile plenului privind cariera și drepturile judecătorilor și procurorilor pot fi atacate cu contestație de orice persoană interesată, în termen de 15 zile de la comunicare sau de la publicare, la Secția de contencios administrativ și fiscal a ÎCCJ.

În situația expusă, nu este incidentă procedura de contestare a hotărârii de suspendare din funcție a magistratului pe durata procedurii disciplinare reglementată de dispozițiile art.52 alin. (1) – (1³) din Legea nr. 317/2004, conform căroră:

„Art. 52. - (1) Pe durata procedurii disciplinare, secția corespunzătoare a Consiliului Superior al Magistraturii, din oficiu sau la propunerea inspectorului judiciar, poate dispune suspendarea din funcție a magistratului, până la soluționarea definitivă a acțiunii disciplinare, dacă exercitarea în continuare a funcției ar putea afecta desfășurarea cu imparțialitate a procedurilor disciplinare sau dacă procedura disciplinară este de natură să aducă atingere gravă prestigiului justiției. Măsura suspendării poate fi reevaluată oricând pe durata judecării acțiunii disciplinare, până la pronunțarea hotărârii de către secția corespunzătoare.

(1¹) Hotărârea prin care se dispune suspendarea din funcție în condițiile alin. (1) poate fi atacată cu contestație în termen de 5 zile de la comunicare de către judecătorul sau

procurorul suspendat din funcție. Competența soluționării contestației aparține Completului de 5 judecători al Înaltei Curți de Casație și Justiție, din care nu pot face parte membrii cu drept de vot ai Consiliului Superior al Magistraturii.

(1²) Contestația se soluționează de urgență și cu precădere și nu suspendă executarea hotărârii secției Consiliului Superior al Magistraturii. Hotărârea instanței este definitivă.

(1³) Până la soluționarea contestației, instanța poate dispune, la cerere, suspendarea executării hotărârii.”

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.44 din 25 februarie 2019](#)

7. Excepția de neconstituționalitate a art.51 alin. (3) din Legea nr.317/2004 invocată în cadrul recursului aflat pe rolul Completului de 5 judecători. Inadmisibilitate.

C.proc.civ., art. 483 alin. (1) teza finală
Legea nr.317/2004, art.51 alin.(3)
Legea nr.47/1992, art.29 alin.(1)

În cadrul litigiul aflat pe rolul Completului de 5 judecători, având ca obiect recursul exercitat în temeiul art.51 alin.(3) din Legea nr.317/2004 împotriva hotărârii pronunțate de una dintre secțiile CSM prin care a fost soluționată acțiunea disciplinară, a fost invocată excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 și art. 483 alin. (1) teza finală C.proc.civ., susținându-se că, întrucât hotărârea Completului de 5 judecători este definitivă, dispozițiile criticate contravin principiului dublului grad de jurisdicție.

Cererea de sesizare a Curții Constituționale cu excepția de neconstituționalitate menționată nu îndeplinește, în sensul art.29 alin.(1) din Legea nr.47/1992, condiția legăturii cu soluționarea cauzei, întrucât soluția dată excepției de neconstituționalitate nu ar avea înrâurire asupra soluției pronunțate în soluționarea recursului exercitat în temeiul art.51 alin.(3) din Legea nr.47/1992.

O asemenea excepție de neconstituționalitate ar avea legătură, în sensul art. 29 alin. (1) din Legea nr. 47/1992, cu soluționarea unei eventuale căi de atac exercitate împotriva hotărârii judecătorești pronunțate de Completul de 5 judecători în recursul reglementat de art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004, ipoteză în care s-ar ivi problema admisibilității respectivei căi de atac.

Cu alte cuvinte, judecata de către Completul de 5 judecători a recursului exercitat împotriva hotărârii secției CSM în materie disciplinară nu este influențată de existența sau inexistența unei căi de atac împotriva hotărârii ce urmează a fi pronunțată de Completul de 5 judecători.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.130 din 27 mai 2019](#)

8. Hotărâre judecătorească. Motivare. Jurisprudență CEDO.

C.proc.civ., art.426 alin.(1) lit.b)

În ceea ce privește cerința motivării hotărârii, în sensul art.426 alin.(1) lit.b) C.proc.civ., hotărârea judecătorească trebuie să cuprindă argumentele de fapt și de drept,

ca elemente ale raționamentului logico-juridic, în considerarea cărora a fost pronunțată soluția din dispozitiv. Argumentele de fapt și de drept care au format convingerea instanței în sensul îndeplinirii cumulative a condițiilor de angajare a răspunderii disciplinare sunt, în același timp, considerentele instanței pentru care nu au fost primite argumentele prin care partea adversă tinde să demonstreze contrariul.

În același sens este și jurisprudența CEDO, în care s-a reținut că: „Deoarece Convenția nu urmărește să garanteze drepturi teoretice sau iluzorii, ci drepturi concrete și efective [...], Curtea reamintește că dreptul la un proces echitabil nu poate fi considerat drept unul efectiv decât dacă cererile și observațiile părților sunt cu adevărat <<reținute>>, adică analizate corespunzător de către instanța sesizată. Cu alte cuvinte, art. 6 prevede în sarcina <<instanței>> obligația de a proceda la o analiză efectivă a motivelor, argumentelor și mijloacelor de probă ale părților, cu condiția să le aprecieze relevanța și fără ca asta să implice un răspuns detaliat pentru fiecare argument în parte [...]. Importanța acestei sarcini poate varia în funcție de natura deciziei. De aceea, întrebarea dacă o instanță și-a încălcat obligația de a motiva, conform art. 6 din Convenție, nu se poate analiza decât în lumina circumstanțelor speței [...]” (CEDO, Hotărârea din 16 noiembrie 2006, pronunțată în cauza Dima împotriva României, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 473 din 13 iulie 2007, pct.34).

Astfel fiind, instanței nu îi revine obligația exorbitantă de a răspunde efectiv, punctual și exhaustiv cu privire la fiecare dintre multiplele acte materiale expuse în cuprinsul situației de fapt analizate din perspectiva răspunderii disciplinare a magistratului.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.92 din 15 aprilie 2019](#)

9. Independența și imparțialitatea instanței. CEDO, Hotărârea din 9 ianuarie 2013, cauza Oleksandr Volkov împotriva Ucrainei.

În sistemul nostru de drept, în materia răspunderii disciplinare a judecătorilor și procurorilor nu se regăsește niciunul dintre elementele care au conturat concluzia CEDO în Cauza Oleksandr Volkov împotriva Ucrainei (Hotărârea din 9 ianuarie 2013) în sensul încălcării principiilor referitoare la independența și imparțialitatea instanței, și anume: (i) faptul că marea majoritate a membrilor instanței disciplinare – Consiliul Superior de Justiție din Ucraina era formată din personal non-judiciar (pct.109-111 din hotărâre); (ii) participarea de drept a procurorului general în compunerea Consiliului Superior de Justiție din Ucraina care a derulat procedura disciplinară împotriva unui judecător (pct.114); (iii) membrii Consiliului Superior de Justiție din Ucraina formulară anterior cereri de eliberare din funcție a judecătorului cercetat disciplinar (pct.115); (iv) preferințele personale ale unora dintre membrii instanței disciplinare (pct.116); (v) examinarea cauzei de către un organ legislativ, ceea ce reflectă politizarea procedurii și agravarea incompatibilității acestei proceduri cu principiul separării puterilor (pct.118); (vi) imposibilitatea Înaltei Curți Administrative din Ucraina, care a reexaminat cauza, de a casa deciziile instanței disciplinare și absența unor reglementări cu privire la derularea procedurii disciplinare (pct.125); (vii) controlul judecătoresc efectuat de judecători aflați, de asemenea, sub jurisdicția instanței disciplinare, care puteau face obiectul unor proceduri disciplinare similare, lipsite de garanția independenței și imparțialității Consiliului Superior de Justiție din Ucraina (pct.130).

Este adevărat că Inspecției Judiciare și CSM le sunt conferite atribuții în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, competența celor două instituții fiind exercitată inclusiv în privința judecătorilor care intră în compunerea completului de 5 judecători, formațiune de judecată investită cu soluționarea recursului declarat împotriva hotărârii pronunțate de CSM, ca instanță disciplinară, prin care este soluționată acțiunea disciplinară exercitată de Inspecția Judiciară.

Această așezare a competențelor nu fundamentează în mod obiectiv o imparțialitate de plano a judecătorilor în litigiile în care au calitatea de parte Inspecția Judiciară și CSM, întrucât legislația internă – constituțională, legislativă și infra-legislativă – asigură garanțiile necesare pentru respectarea principiilor independenței și imparțialității instanței.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători,
[Decizia nr.37 din 18 februarie 2019, Decizia nr.72 din 18 martie 2019](#)

10. Recursul în reglementarea art.51 alin.(3) din Legea nr.317/2004. Cale de atac devolutivă. Decizia Curții Constituționale nr.381/2018.

*În sensul Deciziei Curții Constituționale nr.381/2018 și în acord cu cele statuate de CEDO în Hotărârile din 21 iunie 2016 pronunțate în cauzele *Tato Marinho Dos Santos Costa Alves Dos Santos și Figueiredo împotriva Portugaliei* (cererile nr.9023/13 și 78077/13) și *Ramos Nunes de Carvalho E Sá împotriva Portugaliei* (cererile 55391/13, 57728/13 și 74041/13), în cadrul recursului declarat în temeiul art.51 alin.(3) din Legea nr.317/2004 împotriva hotărârilor pronunțate de CSM în materie disciplinară, sunt supuse analizei inclusiv criticile referitoare la temeinicia hotărârii instanței de disciplină în ceea ce privește stabilirea situației de fapt și aprecierea probatoriului administrat.*

În acord cu instanța de contencios constituțional a fost conturată și jurisprudența anterioară a Completului de 5 judecători al ÎCCJ, fiind relevante, cu titlu de exemplu, deciziile nr.[129/2017](#), nr.[139/2017](#), nr.[164/2017](#), nr.[5/2018](#) (pct.70), nr.[173/2018](#) (pct.78), publicate pe pagina de internet a ÎCCJ, în secțiunea de jurisprudență.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.93 din 15 aprilie 2019](#)

11. Revizuire. Hotărâre pronunțată de CSM, ca instanță disciplinară. Inadmisibilitatea revizuirii reglementate de art.509-513 C.proc.civ..

Constituție art.126 alin.(1)
C.proc.civ., art.509-513
Legea nr.304/2004, art.2 alin.(2)
Legea nr.317/2004, art.44 alin.(1)

Hotărârile pronunțate de secțiile CSM, în îndeplinirea rolului de instanță de judecată în domeniul răspunderii disciplinare a magistraților, ca instanțe extrajudiciare, într-o procedură administrativ-jurisdicțională, sunt acte administrativ-jurisdicționale, iar nu hotărâri judecătorești în sensul dispozițiilor Codului de procedură civilă, așa cum rezultă din interpretarea coroborată a dispozițiilor art.126 alin.(1) din Constituție, art.2 alin.(2) din Legea

nr.304/2004 și art.44 alin.(1) din Legea nr.317/2004 și așa cum s-a reținut atât în jurisprudența Curții Constituționale⁹, cât și în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție¹⁰.

Calea de atac a revizuirii reglementată de art.509-513 C.proc.civ. poate fi exercitată numai împotriva unei hotărâri judecătorești, iar nu împotriva unui act administrativ-jurisdicțional.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.71 din 18 martie 2019](#)

12. Revizuire. Condiția evocării fondului. Hotărâre prin care a fost respins recursul declarat împotriva unei hotărâri date în contestație în anulare.

C.proc.civ., art.509 alin.(1)

În raport cu dispozițiile art.509 alin.(1) C.proc.civ., prima condiție de admisibilitate a revizuirii este ca hotărârea a cărei revizuire se cere să fi fost pronunțată asupra fondului sau să evoce fondul cauzei.

Evocarea fondului în căile de atac presupune schimbarea situației de fapt în urma analizei probelor sau în urma aplicării altor dispoziții legale la împrejurări de fapt deja stabilite, de natură să conducă la o altă dezlegare a raportului juridic litigios.

Condiția menționată nu este îndeplinită în situația în care, prin hotărârea a cărei revizuire se cere, a fost respins recursul declarat împotriva unei hotărâri date în contestație în anulare, aceasta din urmă nefiind o hotărâre pronunțată asupra fondului sau care evocă fondul.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr. 134 din 27 mai 2019](#)

13. Revizuire. Condiția evocării fondului. Hotărâre pronunțată în soluționarea unei contestații în anulare.

C.proc.civ., art.509 alin.(1) pct.5 și alin.(2)

Din interpretarea dispozițiilor art.509 alin.(1) pct.5 și alin.(2) C.proc.civ., rezultă că prima dintre condițiile de admisibilitate a cererii de revizuire formulate în temeiul dispozițiilor menționate rezidă în faptul că este supusă revizuirii numai o hotărâre pronunțată asupra fondului sau care evocă fondul, întrucât motivul de revizuire de la alin.(1) pct.5 nu este enumerat în cuprinsul alin.(2) al articolului printre motivele în cazul cărora sunt supuse revizuirii și hotărârile care nu evocă fondul.

În jurisprudență s-a reținut că nu sunt hotărâri pronunțate asupra fondului sau care evocă fondul cele pronunțate în soluționarea unei contestații în anulare (Deciziile nr.385 din 19 februarie 2016, nr.210 din 31 ianuarie 2017, nr.434 din 14 martie 2017 și nr.466 din 16 martie 2017 ale Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția I civilă, publicate pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție în secțiunea de jurisprudență).

Pentru aceste argumente, nu poate fi primită teoria că hotărârea pronunțată în contestația în anulare este o hotărâre pronunțată asupra fondului întrucât analizează condițiile acestei căi de atac, privite ipso facto ca litigiu de fond.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr. 14 din 21 ianuarie 2019](#)

⁹ Deciziile nr.148/2003, nr.391/2007, nr.514/2007, nr.788/2007

¹⁰ Deciziile Completului de 5 judecători nr.266/2017 (pct.66), nr.271/2017 (pct.45), nr.293/2017 (pct.19) și nr.5/2018 (pct.49).

14. Revizuire. Condiția evocării fondului. Hotărâre pronunțată în soluționarea unei cereri de revizuire.

Prima dintre condițiile de admisibilitate a cererii de revizuire întemeiate pe dispozițiile art. 509 alin. (1) pct. 5 C.proc.civ. rezidă în faptul că este supusă revizuirii numai o hotărâre pronunțată asupra fondului sau care evocă fondul, întrucât motivul de revizuire invocat nu este enumerat în cuprinsul alin. (2) al articolului printre motivele în cazul cărora sunt supuse revizuirii și hotărârile care nu evocă fondul.

Or, în speță, nu se identifică o asemenea situație, întrucât prin decizia împotriva căreia a fost exercitată prezenta cerere de revizuire, a fost respinsă ca inadmisibilă, o altă cerere de revizuire.

În jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, s-a reținut că este inadmisibilă cererea de revizuire formulată împotriva hotărârii prin care a fost respinsă ca inadmisibilă o cerere de revizuire, întrucât aceasta nu îndeplinește cerința de admisibilitate de a fi pronunțată asupra fondului sau de a evoca fondul (Deciziile nr. 1683 din 27 octombrie 2017, nr. 1228 din 19 septembrie 2017, ale Înaltei Curți de Casație și Justiție – Secția I civilă, publicate pe pagina de internet a Înaltei Curți de Casație și Justiție în secțiunea de jurisprudență).

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.19 din 21 ianuarie 2019](#)

15. Revizuire. Critici care se circumscriu motivelor de contestație în anulare.

C.proc.civ., art.503 alin.(2) pct.1, art.509 alin.(1) pct.1-11

Cererea de revizuire întemeiată pe argumente străine de cazurile de revizuire expres și limitativ reglementate de art. 509 alin. (1) pct. 1-11 C.proc.civ., este inadmisibilă.

Susținerea că hotărârea a cărei revizuire se cere a fost pronunțată de un complet de judecată nelegal constituit, prin invocarea Deciziei Curții Constituționale nr.685/2018, este, în fapt, un motiv de contestație în anulare, prevăzut de art. 503 alin. (2) pct. 1 C.proc.civ..

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr. 98 din 15 aprilie 2019](#)

16. Revizuire. Înscriș doveditor. Decizia Curții Constituționale.

C.proc.civ., art. 509 alin. (1) pct.5 și 11

Motivul de revizuire prevăzut de art. 509 alin. (1) pct.5 C.proc.civ. nu poate fi invocat cu succes pentru a obține rejudecarea unui proces, cu motivarea că, după soluționarea cauzei, s-a pronunțat o decizie a Curții Constituționale, cu atât mai mult cu cât legiuitorul a reglementat o atare situație la art. 509 alin. (1) pct. 11 C.proc.civ..

Decizia Curții Constituționale nr. 685/2018 nu poate fi calificată ca „înscriș doveditor”, în sensul art. 509 alin. (1) pct. 5 C.proc.civ., întrucât nu este vorba de un înscriș de natură să probeze o anumită stare de fapt relevantă pentru soluționarea litigiului, ci de un act jurisdicțional care conține raționamentul juridic ce a fundamentat soluția instanței de contencios constituțional cu privire la un conflict de natură constituțională.

Decizia Curții Constituționale nr. 685/2018 nu se circumscrie nici motivului prevăzut de art. 509 alin. (1) pct. 11 C.proc.civ., întrucât decizia respectivă nu a fost pronunțată asupra unei excepții de neconstituționalitate invocate în cauza soluționată prin decizia atacată cu revizuire, ci a fost pronunțată în soluționarea conflictului juridic de natură constituțională dintre Parlamentul României, pe de o parte, și Înalta Curte de Casație și Justiție, pe de altă parte.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători,
[Decizia nr.13 din 21 ianuarie 2019, Decizia nr.106 din 22 aprilie 2019](#)

17. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Decizia Curții Constituționale nr.381/2018. Recursul reglementat de art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004. Cale devolutivă de atac.

C.proc.civ., art.509 alin.(1) pct.11
Legea nr.317/2004, art.51 alin.(3)
Decizia Curții Constituționale nr.381/2018

Este admisibilă cererea de revizuire formulată în temeiul art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ. în raport cu decizia Curții Constituționale prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate invocată într-o altă cauză, în condițiile în care, în litigiul în care a fost pronunțată hotărârea atacată cu revizuire, fusese invocată aceeași excepție de neconstituționalitate, respinsă de Curtea Constituțională, ca devenită inadmisibilă, în considerarea deciziei anterioare de admitere a excepției, decizie invocată în susținerea revizuirii.

Prin Decizia nr.381/2018, Curtea Constituțională a admis excepția de neconstituționalitate și a constatat că dispozițiile art. 51 alin. (3) din Legea nr. 317/2004 sunt constituționale doar în măsura în care se interpretează că „recursul” prevăzut de acestea este o cale devolutivă de atac împotriva hotărârilor secțiilor CSM, pronunțate în materie disciplinară.

Prin raportare la decizia menționată a Curții Constituționale, este nefondat motivul de revizuire prevăzut de art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ., întrucât, din analiza deciziei pronunțate în recurs de Completul de 5 judecători, se constată că instanța a analizat hotărârea instanței disciplinare inclusiv din perspectiva temeiniciei, răspunzând criticilor recurentului referitoare la încuviințarea, administrarea sau evaluarea probelor cauzei, precum și celor referitoare la întrunirea condițiilor răspunderii disciplinare atât din perspectiva situației de fapt, cât și sub aspectul dispozițiilor legale incidente în ceea ce privește abaterile disciplinare imputate magistratului și individualizarea sancțiunii aplicate.

Astfel, în chiar debutul considerentelor deciziei atacate cu revizuire, instanța de recurs a reținut expres că <<având în vedere specificitatea cauzelor în materia contenciosului disciplinar al magistraților, precum și jurisprudența ÎCCJ - Completul de 5 judecători, în deplin acord cu orientarea jurisprudențială stabilită de CEDO prin hotărârile pronunțate în Cauza Oleksandr Volkov contra Ucrainei – 2013, Cauza Sofia Tato Marinho dos Santos Costa Alves dos Santos contra Portugaliei – 2016 și Cauza Ramos Nunes de Carvalho E Sa contra Portugaliei – 2016, trebuie precizat faptul că, în cele ce succed, vor fi analizate inclusiv criticile formulate din perspectiva netemeiniciei hotărârii atacate, prin încadrarea lor în cazurile de casare prevăzute de art. 488 din Codul de procedură civilă, considerându-

se că, în realitate, susținerile respective vizează, mai mult sau mai puțin explicit, aspecte de nelegalitate a hotărârii>>.

Caracterul nefondat al cererii de revizuire este dat și de faptul că, prin criticile formulate, revizuentul își expune dezacordul cu privire la soluția și motivarea hotărârii date în recurs și tinde, în realitate, la o nouă apreciere cu privire la fondul cauzei. O atare concluzie este impusă de principiul *res judicata*, conform căruia, în calea extraordinară de atac a revizuirii, nu poate fi realizată o nouă judecată a cauzei pe fond.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr. 12 din 21 ianuarie 2019](#)

18. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Decizia Curții Constituționale nr.685/2018.

C.proc.civ., art.509 alin.(1) pct.11
Deciziile Curții Constituționale nr.68/2018 și nr.685/2018

Una dintre cerințele de admisibilitate a cererii de revizuire întemeiate pe motivul de revizuire prevăzut de art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ. rezidă în faptul că decizia Curții Constituționale la care se referă textul procedural este necesar să fi fost pronunțată asupra excepției de neconstituționalitate invocate în cauza în care a fost pronunțată hotărârea atacată cu revizuire.

În speță, cerința de admisibilitate menționată nu este îndeplinită în ipoteza în care, prin Decizia nr.68 din 22 februarie 2018, Curtea Constituțională a respins, ca neîntemeiată, excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art. 32 din Legea nr. 304/2004 și art. 44 alin. (1) din Legea nr.317/2004, invocată în litigiul în care a fost pronunțată hotărârea atacată cu revizuire pentru motivul prevăzut de art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ..

Cererea de revizuire formulată în temeiul art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ. în raport cu Decizia Curții Constituționale nr.685 din 29 noiembrie 2018, este inadmisibilă, întrucât:

(i) Prin Decizia nr.685/2018, Curtea Constituțională nu a analizat constituționalitatea dispozițiilor art.32 din Legea nr.304/2004, ci, în mecanismul conflictului juridic de natură constituțională, s-a pronunțat cu privire la modalitatea de punere în executare a dispozițiilor respective.

(ii) Este adevărat că, în jurisprudența Curții Constituționale s-a reținut că <<pot forma obiect al revizuirii numai hotărârile judecătorești definitive care au fost pronunțate în cauze în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate admisă sau în cele în care aceasta a fost ridicată până la publicarea deciziei Curții de admitere și a fost, în consecință, respinsă ca devenită inadmisibilă>> (Decizia Curții Constituționale nr.163/2017). În condițiile cauzei, însă, nu este îndeplinită cerința ca excepția invocată în litigiu să fi fost respinsă, ca devenită inadmisibilă, întrucât anterior aceeași excepție ar fi fost admisă și ar fi fost declarate neconstituționalitate prevederile criticate.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.159 din 10 iunie 2019](#)

19. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Decizie a Curții Constituționale pronunțate anterior datei la care a rămas definitivă hotărârea a cărei revizuire se solicită.

C.proc.civ., art. 509 alin. (1) pct. 11
Decizia Curții Constituționale nr. 381/2018

Conform art. 509 alin. (1) pct. 11 C.proc.civ., exercitarea revizuirii pentru acest motiv este condiționată sub mai multe aspecte, între care și acela ca instanța de contencios constituțional să se fi pronunțat asupra excepției de neconstituționalitate, după ce hotărârea a cărei revizuire se solicită a devenit definitivă.

În susținerea motivului de revizuire invocat, revizuentul face trimitere la Decizia Curții Constituționale nr. 381 din 31 mai 2018, arătând că a invocat în fața instanței de recurs aceeași excepție de neconstituționalitate la care se referă decizia susmenționată.

Nu sunt întrunite condițiile prevăzute de art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ., întrucât hotărârea a cărei revizuire se cere a devenit definitivă la 25 iunie 2018, iar Curtea Constituțională s-a pronunțat la 31 mai 2018 asupra excepției invocate și de revizuent în dosarul de recurs.

Cum data pronunțării asupra excepției de neconstituționalitate ce face obiectul Deciziei Curții Constituționale nr. 381 din 31 mai 2018, invocată de revizuent, este anterioară datei la care a rămas definitivă hotărârea a cărei revizuire se solicită, calea de atac formulată în cauză este inadmisibilă.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.79 din 25 martie 2019](#)

20. Revizuire. Art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ.. Excepție de neconstituționalitate ridicată în altă cauză.

C.proc.civ., art. 509 alin. (1) pct. 11

Pot forma obiect al revizuirii numai hotărârile judecătorești definitive care au fost pronunțate în cauze în care s-a ridicat excepția de neconstituționalitate admisă de Curtea Constituțională sau în cele în care excepția, ridicată până la publicarea deciziei Curții Constituționale de admitere, a fost respinsă, ca devenită inadmisibilă, în urma deciziei anterioare de admitere.

Este inadmisibilă revizuirea formulată pentru motivul prevăzut de art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ. împotriva unei hotărâri pronunțate într-o cauză în care nu a fost ridicată excepția de neconstituționalitate, revizuire exercitată în considerarea unei decizii a Curții Constituționale prin care a fost admisă excepția de neconstituționalitate ridicată într-o altă cauză.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr. 134 din 27 mai 2019](#)

21. Revizuire. Art. 509 alin. (1) pct. 11 din C. proc. civ.. Excepția nulității absolute a deciziei atacate cu revizuire pentru nerespectarea normelor de ordine publică referitoare la constituirea instanței. Motiv de contestație în anulare. Inadmisibilitatea revizuirii.

C.proc.civ., art. 503 alin. (2) pct. 1, art. 506 alin. (1), art.509 alin.(1) pct.11
Decizia Curții Constituționale nr. 685/2018

Prin cererea de revizuire formulată în temeiul art.509 alin.(1) pct.11 C.proc.civ., se invocă excepția nulității absolute a deciziei a cărei revizuire se solicită, excepție întemeiată pe dispozițiile art. 176 alin. (4), art. 178 și art. 245 din Codul de procedură civilă și pe Decizia Curții Constituționale nr. 685/2018, cu susținerea că hotărârea atacată a fost pronunțată cu nerespectarea normelor de ordine publică referitoare la constituirea instanței, prevăzute de art. 32 din Legea nr. 304/2004.

Art. 178 alin. (1) și art. 247 alin. (1) teza întâi C.proc.civ. instituie, pe de o parte, regula potrivit căreia nulitățile, respectiv excepțiile absolute pot fi invocate în orice stare a judecării cauzei și, pe de altă parte, excepția de la această regulă, constând în situațiile în care legea prevede altfel.

În cauză, nulitatea invocată vizează tocmai o astfel de situație, în care legea prevede o altă procedură, și vizează o hotărâre dată în recurs, despre care se pretinde că a fost pronunțată cu nerespectarea normelor de ordine publică referitoare la constituirea instanței, prevăzute de art. 32 din Legea nr. 304/2004.

O astfel de situație este, însă, reglementată distinct de dispozițiile art. 503 alin. (2) pct. 1 C.proc.civ., conform cărora „Hotărârile instanțelor de recurs mai pot fi atacate cu contestație în anulare atunci când: 1. hotărârea dată în recurs a fost pronunțată de o instanță necompetentă absolut sau cu încălcarea normelor referitoare la alcătuirea instanței și, deși se invocase excepția corespunzătoare, instanța de recurs a omis să se pronunțe asupra acesteia;”.

Nulitatea pretinsă de revizuent nu poate fi, așadar, invocată, pe cale de excepție, în cadrul unei cereri de revizuire, ci exclusiv pe calea, în condițiile și termenele expres prevăzute de dispozițiile art. 503 alin. (2) pct. 1 și art. 506 alin. (1) C.proc.civ., cazul de nulitate în discuție reprezentând un motiv distinct de exercitare a contestației în anulare împotriva hotărârilor pronunțate de instanțele de recurs.

ÎCCJ, Completul de 5 judecători, [Decizia nr.79 din 25 martie 2019](#)